

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Стенографски запис!

ЗАСЕДАНИЕ

на Консултативния съвет за Европейската зелена сделка

5 юли 2022 година

Заседанието започна в 13,10 часа и беше ръководено от г-н Борислав Сандов – заместник министър-председател по климатични политики и министър на околната среда и водите.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Уважаеми дами и господа министри, представители на заинтересовани страни, добър ден.

Откривам заседанието на Консултативния съвет за Европейската зелена сделка.

Знаете Консултативният съвет е създаден с Решение на Министерски съвет. Последната заповед е от 28 юни, с която е определен състава на Консултативния съвет.

Във връзка с член 6, ал. 1 е свикано днешното заседание. Получили сте проект на дневен ред.

В началото бих желал да помоля, когато взимате думата за изказване да се представяте – името и организацията, която представлявате. Това е за нуждите на протокола, за стенографите.

Също така ще помоля да се изказват основно титулярите. Ако има необходимост да се изкаже и втори представител също да става ясно.

В началото на заседанието проверяваме за кворум. Доколкото знам от Секретариата имаме кворум за заседанието. То може да започне.

Предлагам на вашето внимание проекта на дневен ред. Ще предложи изменение на дневния ред.

Обявявам, че аз председателствам Съвета по смисъла на Решението, а заместник-председател на Съвета е г-н Александър Николов – министър на енергетиката.

Проектът на дневен ред: откриване от заместник министър-председателя по климатични политики и председател на Консултативния съвет по Европейска зелена сделка; точка 2 – представяне на Правилника, функции, цели и дейност на Консултативния съвет; точка 3 – представяне и одобрение на Годишна програма на Консултативния съвет; точка 4 и 5 са представяне и одобрение състава на комисиите по чл. 7, т. 1, а именно Комисия за енергиен преход и Комисия за устойчива мобилност; точка 6 – Разни.

Моето предложение в началото за промени в дневния ред е за отпадане на точки 4 и 5, доколкото поканата все още е отворена за

включване в тези две комисии до 8 юни, до края на седмицата и би било редно, след като мине този срок, тогава да бъдат представени съставите на тези две комисии.

Така че, предлагам ви да гласуваме дневния ред на заседанието като махнем точки 4 и 5 от него.

Има ли някой против? Няма.

Въздържали се? Няма.

В такъв случай дневния ред е приет.

Евентуално в точка „Разни“ можем да представим, до момента, постъпилите кандидатури, номинации за тези две комисии и критериите за избор на членове в тези комисии.

По точка 1.

Точка 1

Откриване от заместник министър-председателя по климатични политики, председател на КСЕЗС.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Климатичните промени ще правят живота ни, уви, все по-труден. Светът, в който живеем, по-непредсказуем, турбулентен. Щетите, които климатичните промени нанасят ще ни струват все по-скъпо.

Ценни десетилетия бяха загубени в отлагане на неотложните, иначе, действия. Много народи се оказаха заложници на старите разбирания, старите технологии и старите модели за развитие.

Желанието ни да вървим по пътя на най-малкото съпротивление, защото така е най-лесно, се оказва, че не ни води към резултатите, които имаме и поставените цели.

Днес след руската инвазия в Украйна енергийната ни зависимост вече не е проблем само на климата или околната среда, а е пряк риск за икономиката ни, слабост на националната ни сигурност и предизвикателство, с което трябва да се справим по възможно най-бърз и най-устойчив начин.

Предизвикателствата обаче са и възможности. Промяната в климата може да се окаже най-голямата икономическа възможност на този век. И, ако е вярно, че интелектът се мери по способността ни да се справяме с предизвикателствата и да се възползваме от възможностите, то наш общ дълг е да подходим разумно и към проблема, и към произтичащите от него възможности.

Зелената трансформация е възможност да поправим стари грешки в развитието на страната и да изведем икономиката ни на нов път. Европейската зелена сделка и Планът за възстановяване и устойчивост ни дават възможност да направим това сравнително бързо и без никой да остава извън борда.

Бюджетът на Европейския съюз предвижда над 15 милиарда за България, срещу които трябва да проведем, обаче, необходимите реформи и да инвестираме на правилните места, и за правилните решения. Всъщност това е сделката – пари срещу реформи.

Сделка, която трябва да направи България модерна, просперираща. Държава с развита икономика и високи доходи.

От Консултативния съвет по Европейската зелена сделка се очаква да направлява тези процеси, така че да бъдат взети най-правилните решения за страната ни, а в ресорните комисии да имаме възможността да се търсят и намират най-добрите решения.

В работата при сформирването на този Съвет се постаряхме да зададем рамката, така че да включим всички заинтересовани страни във вземането на важните решения по пътя към декарбонизация на икономиката ни. Стремехът ни е да работим по един прозрачен и открит начин. Да изградим доверие помежду си и заедно да покажем, че това е правилния път, независимо от това, кой е начело на държавата или кой стои на местата, на които в момента седим днес ние тук.

Зелената трансформация ще се случи със или без нас. Но, бързата реакция, правилните ходове и подкрепата от обществото е комбинацията, която ще ни изведе на страната на печелившите от необратимите промени, пред които светът е изправен в момента. Чакането, боричканията, вкопчването в миналото, усвоителския манталитет, липсата на прозрачност и представителност на вземането на решения – всичко това ни води назад към нещо, към което е по-добре да не се връщаме.

Приготвил съм една кратка презентация, за да зададем рамката - защо съществуват тези европейски документи и защо е важно, какво правим ние в този Консултативен съвет.

Започвам от данните за нивата на парникови газове в атмосферата. Имате презентацията пред вас. Виждате, колкото по-късно червения и кафявия сектор се отива, толкова по-наситена е атмосферата ни с емисии на парникови газове, а виждате и конкретни моменти от вземане на решения на глобално ниво във връзка с политиките по борба с изменение на климата и адаптацията към климатичните промени.

Първата конференция, сравнително рано, през 1979 година. Но, дори и тогава е било ясно, че вървим към възходящ темп, и че това има отношение към глобалния ни климат.

След това, като следващ слайд, е това, което науката ни казва.

Междуправителствената комисия по изменението на климата (IPCC), това е независим научен орган към глобалната рамка, към Рамковата конвенция на ООН за борба с климатичните промени, който оценява научната литература в световен план и предоставя жизненоважна научна информация за процеса на вземане на решения. Докладите и оценките, които IPCC прави, всъщност, са възможно най-изчерпателните и те служат да дадат основа за вземането на решения от представителите на отделните държави в ООН или, съответно, в различни други обединения.

Това е картинката, която ще се случи, научно базираната картинка, при 4 градуса увеличена средна глобална температура.

Господин Димитров, мога ли да Ви помоля...

Това е картинката, как би изглеждал света при 4 градуса увеличена глобална температура.

Вероятно знаете, че целите, които имаме от Парижкото споразумение са да не допуснем тя да надвиши 2 градуса, защото промените, които ще настъпят след това са почти необратими или по-скоро, учените казват, че са необратими и много бързо до края на столетието ние можем да стигнем до тази картина, в която, както виждате България е една пустинна, полупустинна зона. Всъщност, необитаема в по-голямата си степен, заради всички екстремни прояви. В случая с нашата зона това са наводнения, суши и опустиняване.

Глобалното изменение на климата, общо взето, има два аспекта. От една страна е намаляването на вредните за глобалното затопляне емисии на парникови газове, от друга страна е адаптирането към промените, към изменение на климат, защото той вече е изменен. Вече

сме над 1 градус спрямо нивата от преиндустриалната епоха и вече имаме видими ефекти от това изменение. И трябва да се научим да живеем с тези ефекти и да се адаптираме към тази изменена среда. На практика смекчаването и адаптирането трябва да вървят ръка за ръка. Има много решения, които на практика са решени и в двете посоки.

„Чиста планета за всички“ е рамковият документ, пътната карта на ЕС, приета от органите на ЕС през 2018 г., който чертае пътя ни за декарбонизация до 2050 г. за модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика. На базата на този стратегически документ, на практика, ЕС разработи поредица от законодателни и незаконодателни действия, заради които ще влезем и сега малко повече в конкретика, в следващите няколко минути. Това, всъщност, са различните аспекти на това, как се прилага тази стратегия през инвестиционния план, през капиталовите пазари, през енергийния съюз за действие в областта на климата, през Стратегията за професионални умения, единния цифров пазар, кръговата икономиката, иновациите. Това са различни подходи за постигане на тази цел.

А, иначе ето това е Европейският зелен пакт. Основата, на която, всъщност, е и създаден този Консултативен съвет с измеренията, които има към него.

Тази презентация мисля, че ..., със сигурност, всъщност, ще я имате, за да може да я разгледате и по-подробно.

Ето сега Европейската зелена сделка с различните направления. Европейският пакт за закони за климата, „Умен и устойчив транспорт“, надстрояване за по-зелена индустрия, елиминиране на замърсяването, екологичен преход за всички, финансиране на зелени проекти, енергийно ефективни домове, водеща до зелена икономика промяна на глобално

ниво, „От фермата до трапезата“ стратегията, защита на природата и промотиране на зелената енергия.

И това е пакетът законодателни и незаконодателни инициативи познат като „Подготвени за цел 55“, който и в момента е обект на множество дискусии и вземане на решения в триалогом Европейска комисия, Европейски парламент и Европейски съвет. През последната седмица през Съвета на министрите по околна среда, през Съвета на министрите по енергетика и през други съвети минаха част от рамковите позиции, които Съветът ще отстоява в този триалог и в намирането на решения по него.

И на края, ако можем да покажем битката, която имаме с непосредствената през последните две години с пандемията от Ковид-19 и, всъщност, сериозното предизвикателство зад ..., може би не трябва да е зад въжетата, може би трябва да е също вътре и на въжетата, но на практика климатичните промени са може би най-сериозното предизвикателство. Една от трите глобални климатични кризи. Тук освен кризата Ковид-19 ние имаме инструменти като Repair EU и ускорените амбиции за енергийна независимост, и преодоляване на климатичните предизвикателства. А, и в момента породените от войната в Украйна допълнителна сигурност за енергийни доставки и други въпроси пораждаат необходимостта от това ние да задействаме малко по-силно част от тези инструменти, които имат и такъв ефект.

Накрая, една мисъл на Айнщайн за това, че ни трябва нов начин на мислене за решаване на проблемите, които ние сме създали поради стария модел на мислене. Общо взето за много от тези предизвикателства ще са ни необходими нови подходи и нов начин на мислене.

И вече, наистина, съвсем на края – това са десет важни решения, които са във връзка с намаляване на вредните емисии парникови газове в различни направления в индустрията, в транспорта, хранителната верига и т.н.

Добре, сега минаваме към ..., всъщност, ако имате въпроси или нещо да добавите към точка 1, ако ли не минаваме към точка 2.

Точка 2

Представяне на Правилника, функции, цели, дейности на КСЕЗС.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Пред вас имате едни зелени книжлета, в които са посочени освен състава на Съвета, също така и самия Правилник за организация на дейността, който се утвърждава от председателя на Съвета.

За целите, мисля вече, беше споменато.

Ще дам възможност на секретаря на Съвета да представи част от въпросите тук.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Уважаеми дами и господа, аз съм Георги Стефанов – началник на кабинета на вицепремиера Сандов в Министерски съвет и ще поема функциите на секретар на Консултативния съвет за Европейската зелена сделка.

Искам да рамкирам основната актуализация на Постановлението на Министерски съвет, правилата за работа и как, всъщност, какво целим с тази измяна.

Вие всички сте получили и знаете, че ние изменихме това ПМС и основната промяната е да създадем възможност всички заинтересовани

страни по сектори и теми да работят заедно. За да използваме този сегмент, че някои теми нямат толкоз общо с други, примерно, земеделието с възлицата или транспорта с биоразнообразието. Макар, че косвено имат.

И така, основната промяна в Постановлението на Министерски съвет е, че ние, всъщност, отворихме тази възможност чрез Правилника за действие за създаване на секторни комисии, които са заложили по Плана за възстановяване, три от тях. Ние създаваме на първа стъпка 7 броя подкомисии.

В рамките на днешния съвет ще ви представим първите две като постъпили заявления. Как точно ще се работи в тези комисии в Консултативния съвет са описани доста добре в самия Правилник. Също така имаме от миналата седмица и правила за избор, имаме и вече подписана заповед от председателя на Консултативния съвет за комисия, която избира членовете. Това са все процедурите, които, всъщност, са предвидени по Правилника за организация на дейността на Консултативния съвет за Европейската зелена сделка.

Освен, че ги имате на книжка, те са качени вече повече от месец, откакто са приети, на сайта на Министерски съвет, портала за консултативните съвети. Убеден съм, че до повечето от вас е достигнал и линка. И, всъщност, този сайт, колкото и с неговите скромни функционалности да има към момента, той ще се превърне в основния център, в който ние ще качваме заседанията, срещите, резултатите, протоколите, стенограмите, защото се очаква много интензивна работа в рамките на тези 7 ресорни комисии.

Разбира се, горещият картоф ..., и това не е новина за никой, са Комисията по енергиен преход и Комисията за устойчива мобилност. В

Комисията по енергиен преход ние трябва да намерим много ясни отговори, какво правим с българската енергетика, в какви срокове. Темите, свързани с въглищата и въобще с изкопаемите горива и това, в което трябва да получим реформи и средства, за да реализираме тези промени. Те вече не са новина, мисля че в публичното пространство през последните 6 месеца, а и въобще последната една година много активно се дискутират тези процеси.

Разбира се, ще има и други нужди да дискутираме въпроси като предстоящите териториални планове за справедлив преход. Те все още не са тук. Очаквам скоро и те да завършат. Именно за това ролята на Консултативния съвет и ролята на Министерството на енергетиката е ключово в този фрагмент и в тази работа.

В Плана за възстановяване има и други важни комисии - комисии за иновации. Там косвено пак трябва да разглеждаме освен общата дума „иновации“. За България иновация е водорода. Нещо, което, всъщност, през тази ключова дума ние ще се опитаме да развием връзката му с транспорт, с енергетика.

Именно по смисъла на значимостта на тези комисии поотделно във формати, в които представителите на заинтересованите страни, разбира се на институциите, изпращат своите ключови експерти, ще търсим предложения за решения. Това е ключовата дума в рамките на тези ресорни комисии, в рамките на Консултативния съвет – предложения за решения. Защото това е нещото, което трябва да излезе като резултат от този Консултативен съвет и да отиде към Министерски съвет и към Парламента, когато и където е необходимо.

Има и една много ключова комисия, която за мен е най-голямото предизвикателство. Това е седмата комисия, това е Комисията

по комуникации и публичност. Ние всички сме задължени много активно да започнем да работим по тази линия. Тази линия, всъщност, не е била дълги години развивана централизирано. И по тази тема в нашата страна трябва да се работи много активно с професионалисти. Казвам, че е важно, защото слабата страна на темата и въобще на този формат на политики е, че ние не успяваме да преодолеем и да преведем, защо са нужни тези реформи, трансформации, въпреки огромното количество средства това не помага. Казвам го като ключ, който, всъщност, трябва да подпомогне дейността и на Съвета, и на правителството, и на Парламента в превеждането на тази нелека тема.

Това е рамката на точката за Правилника.

В съпътстващите листчета има принтирана Годишната програма, но това е след малко. Просто, обърнете я. допълвахме я буквално, актуално...

Аз исках да попитам дали заместник-председателя, г-н Николов, има желание или г-жа Петрова да вземат отношение, защото ние много тясно работим с Министерство на енергетиката и с другите министерства по тези линии. Преди да продължим?

БОРИСЛАВ САНДОВ: Само да допълня и веднага давам думата, защото бяха споменати някои от комисиите. Те са общо 7 на брой. Тези, които не бяха споменати са Комисията за таксономията и устойчивите финанси. За иновациите вече беше казано, но цялото име е Комисия за развитие и прилагане на иновациите и кръговата, и биобазирана икономика. И другата, която не беше спомената е Комисията за адаптация към климатичните промени, опазване и възстановяване на биоразнообразието, и интегрирането на решения, които са базирани на природата.

Господин Николов, желаете ли да вземете отношение по тези въпроси?

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Да, благодаря.

Здравейте на всички.

Аз ще кажа няколко неща, които наблюдавам от 1 юни 2021 г. Това е първата среща, която имахме на ниво работна група „Енергетика“ в Люксембург. Там всеки от енергийните министри можеше да се изказва на определена тема и може да казвам на неформални дискусии, какво вижда като проблем за сектора или проблем, въобще, за общността, защото ... Този Консултативен съвет е повече функция на това, какво се прави в Европа, не толкова, какво се прави в България, а в България се уточняват спецификите.

И ще кажа, защо го казвам. То е просто, защото голяма част от политиките на ЕС не са на мястото си, вкл. и т.нар. солидарност относно това, какво се прави в една или друга държава, и как се третира една или друга държава в зависимост от специфични икономически изисквания.

На 1 юни тогава казах, че с политиката, която се следва в сектор „Енергетика“ погледнато през финансова призма това задължително води до брутална инфлация. И, всъщност, тогава много хора ми се смяха. Това беше преди малко повече от година. Войната е функция от това, което се случи. В смисъл, че преглеждайки го през призмата на енергетиката войната просто добави малко..., допълни тази чаша на това, което се правеше много време назад.

Зелената сделка е нещо, което е крайно необходимо и ще се случи. Само че, аз..., и както и за сектор „Енергетика“ в последните шест месеца ще кажа, че дяволът е в детайлите. И не е въпросът дали ще стане. Въпросът е, как ще стане? Това, което се опитват да налагат като темпо в

момента и не е въпроса в самото темпо, а начина на случване на събитията е крайно грешно и ще доведе до нови дефицити. И то ще доведе до дефицити в икономическата си част. Финансовата част по-скоро, отколкото в климатичната, което ще забави самия преход. Просто, защото прехода е равно на пари. Независимо дали ни харесва или не Зелената сделка е равна на инвестиции, равна на иновации, което означава, че който е най-конкурентоспособен той ще може да направи най-бързия преход. И толкова е просто.

За съжаление през последните 10 години това, което се направи е, че Европа стана изключително слаба. В момента цената на това, което се случва, чисто икономически, се плаща от Европа. И, което ще принуди Европа да забави, за съжаление, някои от мерките. И това е неминуемо.

Само едно нещо като една бележка, която така или иначе... Запазвам правото си да ..., и повече лично мнение, пак се посочва, че намаляването на парниковите емисии е равно на фейс заут, т.е. декарбонизация е равна на декомишлинг, което е много, много, много грешно и показва за пореден път липсата на визия за това, какво се случва с един ресурс или един актив, който може да бъде трансформиран. Всъщност, въглеродните емисии са функция от доста неща, които ... се произвеждат в света. Т.е., ако намалим въглеродните емисии нужно ли е да бъдат затворени активи или е нужно да бъдат трансформирани и т.н.

Всъщност това, че част от ресурсите, с които разполагат някои държави не са много. Ако погледнете Европа, въпреки че би трябвало да се гледа като 1,27 държави и шест, нали, за да ..., с общ икономически интерес, всъщност всяка една държава си гледа и нейния икономически интерес. Т.е., ако икономическата структура на България съдейства за това да е по-добре, да кажем, друга освен държава, която и да е, тя

сигурно ще направи нашата икономика по-зависима от нейната. И така. Т.е. искам малко да върнем в дискусията това, че решаването на климатичните проблеми, всъщност е решаване на икономическите проблеми и те са свързани, но първо са икономическите. И проблемът за нас е, че сме най-бедните в Европейския съюз, т.е. най-трудно ще ги направим.

И последен коментар е, че всъщност има много директна връзка между въглищата и храната. И той е за колко се произвежда тока? И дали го има?

И да не забравяме, че не решаваме само за България. Имайки електричество в България има цена на електричеството в България. Намалвайки производството в България се вдига цената. Съответно спира всяко друго производство, на каквото и да било.

Така че, малко накрая базисни закони, от които ще зависи реализацията на Зелената сделка, колкото повече производство на какъвто и ресурс да има, колкото повече предлагане има само тогава му пада цената. Само и единствено тогава. Ако ще регулация да напишем, каквато си представяте, докато е отворен пазара и докато България е свързана с Европейския съюз друг начин да се управляват цените и да се прави устойчиво – няма. Така че, всички груби намеси в нормално функциониране на пазара икономическата история не показва, че са довели до нищо добро. И, може да се върнем към 29-та година, към 2007 г. или към 2013-2014 г. и сега към 2022 г. На осем години, средно, си получаваме едно напомняне, че не е хубаво да се правят глупости в пазара.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

Желаете ли Вие? Не.

Министерство на финансите? Също не.

Добре, вървим натам. Всички сме наясно, че темата, наистина, е много голяма и касае, може би, всички аспекти на общество, икономика, социална дейност и т.н. И, наистина, важно е как този Съвет не бива да бъде място за стари спорове, които отдавна на научно ниво са решени. Знаем, че не можем да променим с решенията си тук вече приети европейски стратегически документи. Така че, въпросът е да намерим най-добрия начин за приложението на тези общи цели, къмто българските цели и да ги комуникираме най-добре. Именно детайлите и как.

Добре, минаваме към следващата точка.

Всъщност Годишната програма трябва да бъде одобрявана от Съвета и тук ще се изисква...

РЕПЛИКА: (говори без микрофон и няма чуваемост за стенографския протокол)

БОРИСЛАВ САНДОВ: Добре, заповядайте.

АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ: Здравейте.

Казвам се Александър Загорев. Представявам в момента КТ „Подкрепа“. Съжалявам, че господин Димитър Манолов трябва да отсъства, но явно не е могъл да свърши предишни ангажименти достатъчно на време. Затова аз ще взема отношение по въпроса.

Говорим за правилници, говорим за избори на хора в комисии. Всъщност този Съвет не беше създаден, за да взима решения и тези решения да облекчават властта или властимащите и да отнемат от техните отговорности.

Помислете си, как бихме изглеждали, ако ние наистина започнем да работим по този начин, по който е записано в Правилника и всъщност, защо трябва да го правим. От нас това ли се очаква?

Събрани сме най-разнообразни представители, на най-разнообразни заинтересовани страни и, ако се очаква да подготвим решения, които всички да сме приели, това ще е малко трудно. Ако се очаква ние тук да вземаме решения, които са не с консенсус, нямаме взаимно разбиране, а с налагане на волята на едни представители над други това започва да изглежда малко по-различно от целите, които имахме в началото, когато говорехме за създаването, преди години, на такъв специализиран орган.

Всъщност мен ме притеснява и друго. Мога да говоря дълго, но представете си: аз съм представител на заинтересована страна. Имаме история, имаме достатъчно причини да се чувстваме отговорни на терена от дълго време. И, изведнъж се каза: вие няма да дадете този ваш представител, вие ще дадете някой друг представител, защото ваш представител, който сте предложили в някоя комисия ние не го одобряваме. Считате ли, че това ще бъде уважение към организацията и хората, които членуват в тази организация?

Нека да помислим малко върху тези неща, защото минахме ги на бегот. Виждам, че вие искате да вършим работа, виждам, че тази работа най-вероятно трябва да се свърши спешно, но дали сме изпипали всички детайли? Още веднъж, представете си, че примерно, моето или името на някой мой колега бъде подадено за някоя комисия и вие го отхвърлите. Ние сме решили да подадем този човек, а вие сте решили този човек да не бъде подаден и да не бъде утвърден. Това е конфликт.

Колизия. Както искате го наречете. Не считам, че трябва да съществува такова нещо.

Автентичният образ на всяка една организация, начинът, по който е достигнат исторически до този образ е много важен. Защото, щом съществува една организация, щом сме приели, че донякъде ..., ясно е, че щом сме тук, значи от всеки има полза. Всеки може да бъде за нещо полезен. Може би, и за нещо – вреден. Нека да извлечем полезността, а верността да я потиснем, защото създавайки конфликт след конфликт, или възможност за конфликти, един ден те ще се натрупат един върху друг и нещата няма да бъдат достатъчно добре направени.

Аз си спомням, как завърши предишното заседание в тази зала с думите на водещия, че големия бял слон в залата е „Марица-Изток“. За съжаление малко хора показват разбиране към това нещо. Може би ще трябва да имаме някакво по-голямо разбиране помежду си, защото в момента виждам налагане на темпо откъм време, налагане на дисциплина, която трябва да следваме всички, а всъщност нашите организации са построени много различно и имаме исторически, личностни и т.н. различия.

Нека да се опитаме нещата да бъдат с консенсус. Повече консултиране. Повече информирание. Търсене на възможните решения, а не предлагане на решение. Не предлагане на едно решение, а предлагане на възможните решения, които вече политическите отговорници, именно, които стоят там или там трябва вече да облекат с решения на властта.

Благодаря ви.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря ви.

Аз само една рефлексия набързо да направя. В Правилника никъде не е разписано, че ние взимаме решенията. Всъщност това е

консултативен орган. Той консултира взаимностните решения и това са и основните функции. Ние одобряваме наша си, вътрешна, Годишна програма, която да работи.

Колкото до въпроса с участието в комисиите то тук ясно е записано, ако прочетете в точка 7, в правилата, с цел да осигури балансирано и диверсифицирано участие на заинтересованите страни в съответната ресорна комисия. Но, идеята на тези комисии е да подкрепят този Съвет тук. Те са работни комисии със специфична насоченост и е нормално да се очаква, че в тях влизат хора, които имат познанията, интерес по темата и, че по някакъв начин трябва да бъде мотивирано тяхното участие. Те не са паритетен принцип или просто на принципа всеки да добави човек в тази комисия. Идеята е те да са тези работни комисии, които да създават продукт, който ние тук като Съвет, който включва всички представители, независимо дали е разпознато, имат или нямат нужни познания, но тук ние ще вземаме решенията на база на тези работни документи или по-скоро предложения, които идват от комисиите.

Мисля, че целта и начина по-който е направено, освен прозрачно, е да създаде точно това балансирано и диверсифицирано участие. Но, много е важно да изхождаме, все пак, и от целите, които са. Те са да консултираме органите за вземане на решения по въпросите за приложение на тези европейски, а и национални стратегически въпроси по отношение на зелената трансформация.

За други коментари или изказвания, ако имате?

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Само да допълня, колеги.

Рамката идва от член 10, 11 от Регламента за управлението на енергийния съюз, който много ясно задължава участието на всички

заинтересовани страни и тяхното равнопоставено позициониране. Т.е., нали, гласът на една структура не може да е гласа на другата. И да, намирането на консенсус е важно, но в посока на крайната, окончателна цел, която регламентира.

Така че, нещата горе-долу са ясни.

Предлагам да преминем към следващата точка.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Нека да видим дали има още някой.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Да, може би, ако има други коментари или въпроси.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Ако някой има желание за изказване по дискусиите до момента? По Правилника, който е?

Добре, виждам че няма.

Преминаваме към точка 3.

Точка 3

Представяне и одобрение на Годишната програма на КСЕЗС.

БОРИСЛАВ САНДОВ: За тук ще се изисква наше решение. Самото решение, така е разписано в Правилника, се взима с мнозинство. Разбира се, ние винаги ще се стремим към консенсусни решения, но по смисъла на правилата, по които функционира Съвета, решенията се взимат с 50+1 процент от присъстващите на Съвета при заседание, провеждано при кворум.

Георги Стефанов, секретар на Съвета, ще представи Годишната програма като проект и вече по нея ще дискутираме.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Благодаря, господин Сандов.

Колеги, във вашите малки файлчета и на сайта на Съвета има последната Годишна работна програма. Разглеждайки файла вие ще видите, че стартирайки работата на тези две ресорни комисии ние сме заложили основно това, което седи на дневен ред като реформи, инвестиции в Плана за възстановяване.

Отварям скоба да кажа, че към тези две комисии има много големи очаквания, изисквания и нужди, но също така няма да бавим и следващите ресорни комисии, които се надявам след другата седмица да отворим покана за набиране на кандидати. И там вече в малко по-нормални срокове да започне и работата по тях, паралелно.

И така, започвам първата точка, която е в Годишната работна програма е де факто последната точка, която обсъдихме – Правилника за Консултативния съвет, която знаете се базира на Постановлението.

Втората точка е създаването на Комисията за енергиен преход. Ако се ориентирате добре в колоните виждате, че рамката и задълженията от тази Комисия за енергиен преход идва от Националния план за възстановяване и устойчивост. В тази точка, всъщност, ние имаме четири реформи, които до края на лятото ще трябва през Комисията по енергиен преход много активно да работи на експертно ниво.

Първата реформа е стимулиране на производството на електроенергия от възобновяеми източници, където очакваният резултат е дефиниране на специално определени зони за развитие на проекти за оползотворяване на потенциала на вятърната енергия в съответствие със законодателството на околната среда. Добрата новина за тази тема е, че до края на месец септември тя трябва да мине тук. До края на месец август трябва да мине през Консултативния съвет и през Комисията и до края на годината трябва да се приеме като промени в законодателството.

Другата реформа е определяне критерии за енергийна бедност за домакинствата. Пак Комисията трябва да подпомогне процеса за изготвяне на дефиниции и критерии за защита на енергийно бедните. Изключително важна тема. Тук, разбира се, компетентностите и функциите не само на заинтересованата страна, основно на водещите ведомства е ключова. Дефиниции и критерии е нещо, което чакаме и искаме от много време всички ние. Ще трябва, наистина, да намерим най-доброто решение. Тук срокът е до края на месец септември.

Следващата реформа е развитие на нисковъглеродна икономика и създаване на Комисията, това е самото заглавие в Плана за възстановяване, към Комисията за енергиен преход, която Комисия, всъщност, трябва да установи изготвянето на Пътна карта за климатична неутралност на икономиката на България. И, в която Пътна карта има като подточка разглеждането на два сценария за декарбонизация на енергийния сектор, конкретно, които да включат стъпки за постепенното спиране на изгаряне на въглищата. Единият сценарий е до 2030 г., другият – до 2038 г. Това, всъщност, е най-предизвикателната тема. В рамките на Плана за възстановяване ние трябва да намерим начин, първо, да се разработи, да се съгласува, да се одобри, за да можем в крайна сметка да отиде към Министерски съвет и Парламента. Парламентът е този финален орган, който трябва да одобри тези сценарии и тази Пътна карта. Много амбициозно особено в контекста на ситуацията, в която се намираме текущо.

Продължавам нататък. Също така ще ви представим след малко и постъпилите, и все още постъпващи състави на двете ресорни комисии. Промяната в дневния ред се наложи от това, че има много голям интерес и ще продължи да има голям интерес. Ние нямаме желание да ограничим

ной и вече насрочихме заседание на постъпилите заявления за Комисията по енергиен приход. Тя ще бъде в петък, тук в Министерски съвет, но ще ви пишем допълнително утре – за четвърти етаж, от 13 до 15 часа. Два часа сме предвидили, но залата я ползваме по-дълго. В рамките на това заседание ние вече ще имаме ..., нали, с този удължен срок и пълната пълнота на постъпилите заявления. Те в момента са..., само да видя, колегите ми донесоха актуалната справка. До 11,30 часа днес – 41 представителя в Комисията по енергиен преход, 25 за устойчивата мобилност.

Следвайки правилата за работа и комисията, за която вече вицепремиерът Сандов подписа вчера заповедта, установихме и Комисията по избор, където основните членове са заместник-министъра на енергетиката и представител на Министерство на транспорта. Той трябва да е сред нас – г-н Димитър Савов. Не го познавам.

Здравейте, господин Савов. Благодаря.

Двамата представители на Секретариата, от администрация на Министерски съвет – Росица Иванова. Използвам възможността да им благодаря за многото сериозно количество работа, с която те подпомогнаха случването на всички тези процеси през последните седмици.

И, аз, Георги Стефанов, като секретар на Консултативния съвет, съобразно критериите и правилата за избор.

Следващата точка от Годишната програма, преминаваме от Комисията по енергиен преход, към Комисията за устойчива мобилност. Това отново е реформа по електрическата мобилност, реформа 5, в която ние имаме отново амбициозна цел, а именно – изготвяне на дългосрочна визия за насърчаване на електромобилността и изготвяне на нов Закон за

насърчаване на електромобилността. Едното е визията до края на септември, законът е до края на годината.

Разбира се, всички тези неща в рамките на интензивния процес предстоящ пред нас, ние трябва да се върнем обратно в Консултативния съвет в края на август или началото на септември, живот и здраве, където всъщност продуктът и резултатите от ресорните комисии трябва да ви бъде представен.

По Правилника за дейността на Консултативния съвет, всеки член, институция, имайте предвид, ведомство, което е в този Консултативен съвет, разбира се може да изпрати представител в комисиите.

БОРИСЛАВ САНДОВ: В отговор на представителя на „Подкрепа“, следващия въпрос. Там, където е „комисии“, в чл. 8, ал. 3 на правилника: „Членовете на Съвета могат по право да се включват и в работата на ресорните комисии лично или чрез свой представител“ – това е на основание това, което казахте, че ако имате представител няма да има риск да не бъде одобрен. КТ „Подкрепа“ могат да излъчат такъв представител.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Колегите от Секретариата казват, че за установяване по правилата присъстват 31 представители на Съвета. По правилник 17 трябва.

Продължавам по работната програма. Предвидили сме също така есента в допълнение на Годишната програма на Консултативния съвет, защото това ще се наложи най-вече покрай иницирането и тръгването на работите и на другите консултативни съвети, много важни са. Само ще вмъкна, че групата за иновациите има също цели по Плана за възстановяване, свързани с водорода, но те не са до края на тази година,

те са за първото тримесечие догодина. Това допълнение ще дойде вече от стартирането на работния процес в тези 7 ресорни комисии, което ще е важната съществена част в работата на Консултативния съвет, тясната работа, очакваните резултати, нуждите. Има теми, като Европейската таксономия за устойчиви финанси, в което няма бурен интерес. Там, може би четири-пет заинтересовани страни едвам ще съберем да успеем. Или, като решение базирането на природата, така че горещият картоф е в енергетиката, но има теми, които трябва и да събудим.

Продължаваме в следващия период за есента по Годишната програма. Това е одобрение на Законопроекта за насърчаване на електромобилността. Отново през тази рамка, която минава – Консултативен съвет, Министерски съвет, Парламент, разбира се. Това е до момента в тази Годишна програма, която всъщност обхваща второто полугодие, което ние трябва да одобрим в рамките на днешното заседание.

Това одобрение е ключово и тук е момента да кажа и може би ще апелирам към Министерство на финансите, ако искат да допълнят, то е ключово, защото така са заложени целите и индикаторите по Плана за възстановяване, да са ключови за финализирането на процеса на първото плащане и на очакванията на резултатите, че ние ще свършим това, което сме обещали.

Това е по тази точка. Приключвам тук.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря на господин Стефанов.

Дискусия и коментари, ако имате предложения за изменения в Годишната програма.

Заповядайте.

РАДОСТИНА ПРИМОВА: Имам общ коментар. Аз съм старши експерт от Програмата „Климат и енергетика“ на Центъра за изследване на демокрацията. Ние сме първия институт в България, в който сме развили дългосрочни сценарии за декарбонизация с водещи други европейски институти, като климат, Кеймбридж економетрикс рекс, които сме обсъждали с вас, както и представители от Министерство на енергетиката, Комисията за енергийно и водно регулиране. Това, което исках да кажа като коментар е, че тази Пътна карта за развитие на декарбонизация ще е основополагаща за всички тези комисии, тоест – не можем да разглеждаме работата в отделните комисии като отделна сама по себе си, защото общата рамка за декарбонизация би дала насоки, тоест – не само за Комисията за енергиен преход, но и другите комисии, които работят по тази тема. Тоест, тук искам да адресирам върху необходимостта от дългосрочна и обща холистична рамка, която да е като пътна карта за всичките комисии. Тоест, трябва накрая по някакъв начин да се разгледа как различните сектори влияят един на друг, защото когато говорим за декарбонизация, говорим за енергийния сектор, туризма, земеделието, сградите, енергийната бедност и всички те са взаимосвързани. Тоест, идеята ми е в началото и в края да има някакво координационно звено, което да постави работата на различните комисии в контекста от гледна точка на тази дългосрочна пътна карта.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

Тя е предвидена все пак в това полугодие, като виждам, че има заложен срок, най-образно казано – през есента ще трябва да имаме и два сценария поне за такава пътна карта за декарбонизация, но не може пък да се бави работата на другите комисии, те най-малкото могат да

започнат с онези въпроси, които са на база на другите стратегически документи.

Други коментари?

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Господин Яйджиев ме помоли да допълня, че ролята на пътната карта не си го представяйте като отделен стратегически документ, колеги. Тя е по-скоро да ни даде нагласите какво ние правим по тази тема за в бъдеще. Вие знаете, отварям една скоба, но всички знаете, че има един липсващ стратегически документ и това е дългосрочната Стратегия за декарбонизация отново по Регламента за Енергийния съюз, която поради ред причини ще бъде пусната, живот и здраве, този месец, има вече първи драфт, а трябваше да е готова преди три години. Европейската комисия в преговорите с България всъщност искаше много ясно ние да гарантираме, че когато нямаме такава дългосрочна рамка, самият Национален интегриран план „Климат и енергетика“ за 2030 година също е много добре познат документ. Той просто вече не отговаря на реалностите. Предстои му изменение, най-вероятно втората половина на годината ще започне, но догодина юни месец трябва да е приключил този процес. Това са ни всъщност стратегическите документи.

На последно място, но не по важност, от десетките и хилядите стратегии, които ние всъщност имаме, желанието да имаме една водеща стратегия, това е Националната програма за развитие „България 2030“, която също е в процес на актуализация в момента, тъй като това е отговора на България по целите за устойчивото развитие. Целите за устойчивото развитие са двигателя на глобално ниво, а отговора на Европейския съюз е Европейската зелена сделка по това направление.

РУМЕН РАДЕВ: Ще продължа от там, от където Вие свършихте, защото точно това е темата за разговор. Като индустриалци ние насърчаваме амбициозните хора и трябва да сме амбициозни, стига обаче да сме и реалисти.

Съвсем по диагонала прегледано предната ни първа и последна среща на този съвет беше на 16 юни 2020 година, преди 2 години, тя продължи 65 минути. От тогава, прегледах броя на работни дни, за да не ощетяваме колегите от синдикалните организации, до днес са около 509 работни дни, казвам „около“, защото имаше някои изменения покрай избори и т.н.

Това, което вие ни предлагате е как след 18 работни дни, които всъщност са 16, защото въпросната Комисия за енергиен преход ще заседава най-рано в петък, аз не знам какво ще постигне. Примерно, само импровизирам на глас, 40 плюс човека по 5 минути всеки да каже нещо, това е над 4 часа. Това ви го казвам, за да заявите по-прецизно залата за ползване. След 16 или 18 дни един анализ, два броя сценария. След още 31, съответно 40, само че трябва да извадим 5 дена, защото по правилник пише, че трябва да ни ги изпратите 5 работни дни, което е необичайна, а не обичайна практика, от държавна администрация, за да ги разгледаме, ние трябва вече и да сме ги одобрили. Това е хубаво, обаче наистина ми се струва малко трудно, защото ако пътната карта единствено визира някакъв разпределен сценарий във времето на определени стъпки, би могло да стане. Ако обаче стъпим на това, с което Вие завършихте всъщност, ние имаме силна работата по преустройство на интегрирания план „Климат – енергетика“. Имаме да преправяме съществени неща въобще по Стратегията за развитие на българската енергетика, както Хоризонт 2030, Хоризонт 2050. От там чисто технологично, ако си

представим под някаква невероятна формула, че това нещо е свършено тази седмица, само електроенергийния системен оператор трябва да си актуализира 10-годишната програма за развитие на мрежата. Това със сигурност го броят поне още месец – две. Опитвам се да съм прагматик и да ви насоча към следното. Ако колегите от Министерство на енергетиката, тъй като те са посочени като отговорна допринасяща институция, не са готови буквално днес да ни го изпратят по електронни пощи на тези, които ще работят в съответната Комисия по енергиен преход, някакъв чернови вариант върви, по който да започне да се работи, просто няма да се успее с този график. Аз с удоволствие ще гласувам за него само за да поощря това и да се даде най-сетне старт, защото пък и предното също не е нормално. Няма как да е нормално 509 работни дни да ни делят от първото заседание и това е второ заседание. Това също е безумна крайност.

Това ми е единствено апела – дали не злоупотребяваме с амбиция да имаме възможност все пак да го подработим, ако на документа, наречен „Пътна карта“ ние в България обичаме да сменим думичките и да не пишем „Стратегия“, защото стратегия е много сложно за преминаване документ, там са обществени обсъждания и т.н. Ако все пак се спрем и тази пътна карта има и съдържателна визионерска част, просто да преразгледате този срок. С уважение го казвам към всеки с ясното разбиране, че напълно споделям това мнение, което и вие споделихте. Всеки има своето виждане и на всеки виждането е достойно за уважение. Просто няма некачествени виждания, това е нормално. Естествено, че ще поражда някакви спорове, дискусии, другото е някаква крайност.

Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

И аз, като рефлексия, ако министър Николов иска да вземе също като рефлексия думата, в интерес на истината е имало още едно заседание – второ заседание на Консултативния съвет през миналата година под ръководството на вицепремиера Пеканов. Това е само, за да сме коректни към данни. На практика това е третото заседание на Консултативния съвет. А колкото до сроковете, те наистина са амбициозни. Мисля, че имаме неща, на които можем да стъпим, но тези срокове произтичат в голяма степен и от рамката, заложена в Националния план за възстановяване и устойчивост и както казахме – те са обвързани в голяма степен и с първото плащане, което е за тази година за част от предвидените дейности в Националния план.

Заповядайте.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Средно сме 254 дни, така че 509 ги свалихме на 254.

Абсолютно съм съгласен, че Планът за възстановяване и устойчивост е основен двигател. Относно данните и визията на пътната карта, ако приемем, че така или иначе е гъвкав документ, защото той ще се променя прекалено много с оглед на това как се променя технологията, особено свързана със съхранение и водород следващите няколко години, мисля, че можем да стъпим на това, което се знае към момента. Данните на ЕСО са готови, има план принципно за промяна на структурата на дълготрайните активи, начин на мрежата, актуализации и т.н., как ще изглежда за възможностите за нови зелени мощности и т.н. До голяма степен са готови и процедурите, свързани с част от таргетите, свързани със зелената енергия, колокация на зелена, плюс батерии и т.н., но не

всичко е във формат, който си го представяте – драфт документ получавате и почваме да разсъждаваме върху него.

Така че, агресивни са сроковете. Даваме, мисля, не мисля че е проблем да са такива и не мисля, е проблем да се излезе с документ, който да продължи да се обсъжда, защото иначе ще изпаднем в другата ситуация, малко във формат анализис спралес, не е идеята да е перфектно изцяло, идеята според мен е да се движи в някаква посока.

Един коментар, което беше казано от Центъра за изследване на демокрацията, с което аз съм много съгласен с това, което се каза, че холистичният подход, че е единственият възможен и единственият успешен, защото трябва да се стъпва в най-дълбоката си част, тъй като в крайна сметка таргетите специално за електроенергийния сектор ще обхванат всичко в икономиката, защото икономиката стъпва върху енергийната система.

В този ред на мисли, относно декарбонизация, ако погледнете графиките и ги сравните с корелация на това какво се случва с въглеродните емисии и това, което беше показано от 1970 година нататък, най-силна корелация има с едно единствено нещо – то е демографията в световен мащаб. Тоест, аз се връщам пак на това дали проблемът са ни въглеродните емисии или нещо друго, защото за мен въглеродните емисии са функция на консумацията, не на производството. Защото, консумацията движи производството, господин Радев знае доста по-добре от мен в тази посока. Никой не определя предлагането. Пък някак си неудобно ще е в Европейската комисия да се каже „консумирайте по-малко“ и най-лесната рефлексия за това нещо е какво се случи – COVID – 2019 – 2020 година, колко се изчисти светът. За България най-лесната рефлексия е защо, ще го кажа грубо, така или иначе

сме в оставка, защо след като Мини „Марица-Изток“ и всички ТЕЦ-ове са в Стара Загора, най-мръсният град е София? Тоест, има неща, които са директна функция от това, което трябва да се постигне, обаче никой не ни казва и според мен консултативен съвет в същността си трябва да е консултира как да се вземат най-правилните решения. Да, иначе ще продължат енергетиката и т.н. да е най-големият проблем, за което аз съм абсолютно Ок. Ще се окаже, когато се реши, защото в България ще се реши по-лесно заради инфраструктура и заради, слава Богу, супер ефективната слънчева радиация и възможности, които предлага България, че не е всъщност само това проблема или много по-малка част за това, от което се представя.

Да, много ще се радвам, при краткото време, което ни остава, да оформим някаква пътна карта заедно на фона на стратегията, която имаме, която трябва заедно да направим с всичките, може би на Тристранен съвет най-добре, тъй като ще се отрази върху това какво се случва с хората и заетите в секторите.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

Само една корекция, София не е най-мръсният град. Пловдив, за съжаление....., ако говорим за фини прахови частици, е с по-лош рекорд.

Заповядайте.

МАРИЯ МИНЧЕВА: Благодаря.

Мария Минчева – заместник-председател на БСК.

Едно уточнение, че това вероятно е трето, първо заседание на този Консултативен съвет с обновяване на състава, с приемане на правила и т.н. Тъй като за бизнеса е изключително важно какво ще прави този съвет, ние се надяваме всъщност да не се възпроизвежда това, което се случва по останалите съвети, тоест – много енергия, с малко резултати.

Радваме се, че се операционализира по някакъв начин работата на Съвета и макар и правилникът да има възможности за още подобрения, това е един добър старт.

По отношение на предложената Годишна програма, няма как да не повторя това, което каза господин Радев, че са изключително амбициозни сроковете, особено за работата на първата комисия, която е за енергиен преход. Всички си спомняме, че липсата на решение какво правим в енергетиката, стана причина въобще да не бъде внесен плана на 30 април 2020 година, сега сме 2022 година. Не знам доколко е отговорно ние да си представяме действително, че в рамките на по-малко от месец може да се излезе с предложения, които са достатъчно обосновани, аргументирани и независимо от това, че има разработени вече няколко модела и прогнозни сценарии, се представят в публичното пространство, но това е тема, която по никакъв начин не трябва да бъде подценявана, защото тя е изключително важна и за работодателите, и за синдикатите, и вярвам и за общините какво ще се случи с тези региони.

Също беше споменато вече по отношение на необходимостта на актуализиране на някои стратегически документи, които са пряко свързани с работата на този съвет, това е Енергийната стратегия и Интегрирания план „Енергетика – климат“. Това, което ние предлагаме е те също да бъдат обхванати и обсъдени в рамките на Съвета. Не знам в кой момент ще има готовност, но да залегнат в някакъв момент в работната програма.

Следващо работно предложение, което е принципно и то е свързано с функциониране на работата на Съвета по европейски въпроси, в частност РГ № 20, там донякъде се споделят позициите, които държавата ще защитава пред Европейския съвет, защото да твърдим, че

всичко идва от Европа, ние участваме във всички тези процеси, нашият апел е всички проекти на актове, които Комисията, по нейната работна програма ще приема по Европейския зелен пакт, всъщност да бъдат обект на обсъждане и на представяне пред този съвет, защото е изключително важно българският бизнес, а и всички заинтересовани страни да имат ранна информация, първо – какви актове се готвят, второ – каква позиция българската държава смята да заеме. Смятам, че на този ранен етап, когато Комисията предлага проектите на директиви или на регламенти, има възможност да се сподели първата рамкова позиция преди тя да бъде представена.

И още нещо, което смятаме, че трябва да намери място в работната програма, то е свързано с предстоящото изменение на Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост, който е свързан с „Репазур EU“ плана, който ще даде възможност де факто да се добави нов раздел към националните планове за възстановяване и устойчивост, тоест – ние да преценим каква ще бъде позицията на България в тази посока. Тоест, да се съберат всички теми, които са свързани с работата на Съвета, да бъдат отразени по един или по друг начин в работната програма.

По отношение на комисиите, позволете ми да не се съглася, че таксономията и устойчивите финанси няма да предизвикат интерес, повярвайте – ще предизвикат много голям интерес. Също и в социалната сфера, която е като допълнение, но така или иначе иска ми се, може би тези комисии да имат ограничен състав, като брой, защото, ако вие получите 200 заявления, това очевидно ще бъде един орган, който е неработещ. Тоест, трябва да има някакъв прагматизъм при сформирането на подобни комисии и ще очакваме вече, когато сте готови, да пуснете

поканите, да ни информирате, за да може да реагираме адекватно и навреме.

Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

Господин Яйджиев.

ИВАЙЛО ЯЙДЖИЕВ: Благодаря.

Аз исках само да внеса няколко уточнения относно Механизъм за възстановяване и устойчивост и да повдигна може би два въпроса за Секретариата. Относно уточненията, на първо място, когато говорим за пътната карта, за която стана въпрос, тя има определен смисъл в контекста на Плана за възстановяване и устойчивост. Разбира се, нищо не ни пречи на нас ние да я разширим. В Плана за възстановяване и устойчивост тя е конкретно свързана с енергийната декарбонизация, тоест – с декарбонизацията на енергийните мощности и съответно, когато разглеждаме тази карта, моят силен съвет е да взимаме предвид и ангажиментите по плана, които са свързани с това, защото, ако има риск, ако те не се вземат предвид в разработването на сценариите, тогава има разминаване между плана и съответно сценариите в пътната карта.

Другото, което исках да уточня е технически въпрос, но тук говорим за второто плащане по ПВУ. За първото плащане най-важното е да имаме тази комисия и да имаме мандата на тази комисия, но за второто плащане по ПВУ вече ще трябва да имаме тези сценарии и решения на Народното събрание. Така че, от това се обуславят тези срокове, за които говорим в момента.

За „Репаяър ЕУ“ да уточня, малко ситуацията е „нероден Петко“, защото дискусиите далеч не са привършили в Съвета. В момента, в който имаме ясната рамка в каква посока може да се работи, с какви

средства се разполага, по какъв начин тези средства могат да бъдат използвани, разбира се тогава ще имаме и тази дискусия. Исках да уточня, че може и в публичното пространство остава впечатлението, че „Репауър ЕУ“ е почти готово, докато на практика аз лично не очаквам да имаме решение преди есента най-рано по тази тема.

Моите два оперативни въпроса към Комисията. Първият е свързан с начина на работа на комисиите, защото се споменава, че комисиите ще инициират и координират изпълнението на реформите, предвидени в Националния план за възстановяване и устойчивост и аз тук се чудя дали няма малко припокриване на дейности. Казахме няколко пъти, че това е консултативен съвет, но и за протокола да е напълно ясно, че отговорността за реформите си остава със съответните ведомства, тоест – може би съобщени към ведомствата, но искам да кажа, че ведомствата трябва да работят по реформите и с изключение на пътната карта, която е специално поставена в Плана за възстановяване и устойчивост, отговорността за реформите не може да бъде прехвърляна на този консултативен съвет.

Второто, което исках да кажа е, че по отношение на Комисията за енергиен преход конкретно, правилно се фокусираме върху пътната карта, защото това ще е много сериозна работа в кратко време и в този ред на мисли, това е въпрос към Секретариата, се чудя дали е необходимо производството от вятърна енергия и дефиницията за енергийна бедност също да бъдат качвани на тази комисия, тъй като това не е стриктно необходимо за ПВУ, а в същото време се случва паралелно с другата работа на Комисията? Така, че моят въпрос беше каква е причината точно тези неща да сме ги качили там и дали всъщност с оглед натоварването няма логика да се фокусира конкретно върху пътната карта?

Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Бърз отговор.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Може би колегите от Министерство на финансите да добавят по първа и втора точка на тези подреформи. Те виждат смисъл също да се обсъдят тук и по тяхно предложение през последните дни ги добавихме. В първоначалния вариант не ги добавихме, защото фокусът на Комисията по енергиен преход, по смисъла на Консултативния съвет, е наистина да обсъди това, което е записано като цел в реформата по Плана за възстановяване, а именно – изготвяне на доклад със сценарий, който доклад трябва да съдържа постепенно прекратяване и използване на възлицата със стъпки 2024 – 2026 – 2030 – 20235 и 2038 г.

Но, колегите от енергетиката смятат, защото всъщност реформата за карбонизация е с няколко подреформи. Както колегите от тази страна на масата споделиха, нещата са свързани и тук попадат в рамките на срок. Но, може би госпожа Петрова да допълни с още малко аргументи, или господин Николов. Специално определени зони, това е реформа С-4, R-6 и С-4, R-3, които са на първа страница – необходимостта да са в Комисията по енергиен преход.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Това, че трябва да ги има, е ясно, но те са свързани със ЗУТ, със ЗЕЕ, изпълнението по тях и т.н. Тоест, малко е по-широка дискусиата, отколкото трябва да бъде.

Само на едно нещо искам да обърна внимание, защото няколко пъти се повтаря. В момента, в който стане въпрос за Комисия за енергиен преход, пътната карта и целият анализ е за климатична неутралност на икономиката на България, не е на енергетиката. Защото, ние си говорим много за енергетиката обаче само няколко цифри ще ви кажа. В България

са 42 терават часа, ако не ме лъже паметта, произведени, от които 25 терават часа са под контрола на Български енергиен холдинг, останалото са частни проекти и как се стимулират тези частни проекти? Отделно, сплитът в тези 42 терават часа консумирана енергия в България и в чужбина, също е много важно. Защото, като се повиши производството на електроенергия в България с 15%, с 11% се повишава износът. Малко трябва да се обърне внимание какво реално се консумира в България и какво се произвежда.

Отделно, ако се сложат средно и цифрите се наложат на това какви са ни мощностите от зелена енергия в България спрямо страните в Европейския съюз, пътната карта, можем да кажем на Европейския съюз, че ние сме 4 години пред тях. Да не говорим за инвентаризацията на горите и т.н. Така че, фиксацията, лично аз отново държа да кажа, че нямам проблем с това нещо, върху това нещо да си мислим, че един сектор ще ни оправи нещата и че си посрещнем целите, крайно не разбирам и пак ще го прочета: КЕП (да се чете Комисията за енергиен преход) да изготви Пътна карта, анализ за климатична неутралност на икономиката на България. Включва всичките инвестиционни мерки, всичките промени в законите, децентрализация на системата, актуализация на системния оператор, свързаност с външни пазари, инвестиционна среда, зелена енергия и т.н. Да не си говорим само, защото това създава проблем в конкретни региони, говорейки за картата, да не си говорим само кога и как изчезва едно нещо, защото то ще си изчезне по нормален пазарен принцип, когато е скъпо и когато има друг баланс, където се постига по-евтино и където икономиката работи по-добре и където хората са заети на по-високи заплати.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

Господин Пламен Димитров, заповядайте.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Няма да повтарям това, което казаха колегите, само ще маркирам, че наистина днешното заседание трябваше да започне с един все пак общ преглед на необходимите, наличните и липсващите стратегически документи, които определят или по някакъв начин влияят върху всички процеси, действия, законови решения, в това число облечени в Зелената сделка като наименование.

Аз слушам внимателно от доста време и прочетох доста неща, които сте подготвили. Очевидно е, че към настоящия момент този Консултативен съвет се разглежда като Консултативен съвет не по Зелената сделка, а Консултативен съвет по декарбонизацията на Плана за възстановяване и устойчивост. Нещо такова разбрах към настоящия момент, защото по никакъв начин не чух отговор от никой за това, което каза Мария Минчева и преди това господин Радев, къде всъщност е Енергийната стратегия, тя е основополагащата, тя е първата според нас, когато говорим за каквато и да било пътна карта, за каквото и да било за енергийния сектор във всякакви измерения, в това число и за неговата декарбонизация. Стана дума многократно, че всички тези базови документи няма как ние да ги прескочим в момента и да направим някаква пътна карта, защото някъде пишело нещо. Да, Планът за възстановяване и устойчивост е важен документ, но всъщност много пъти сме си говорили преди той да бъде финализиран, че той не е единственият, който има влияние върху енергийния сектор, даже бих казал, че би трябвало да има много други и Енергийната стратегия, министър Николов го каза, трябва да обхване далеч по-широко и всеобхватно сектора, в това число и с базови мощности нови, енергиен микс и тук се присъединявам още веднъж да го кажа и аз – не знам защо

не започваме да сравняваме и да моделираме различните варианти, които бяха заложени в разработките, поне пет такива бяха представени през последните шест месеца и то сериозни такива. От там трябва да се почне – какво искаме да правим в този сектор, това е ключов въпрос. Не можем да скочим на пътна карта и да ми кажеш, че до 10 септември ще направим еди-какво си, нищо няма да направим, то няма правителство, кой ще го направи точно, аз няма да го направя, обещавам. Така, че малко несериозно ми изглежда целия подход с опит да обслужим някакви срокове, които накрая бяха поети в Плана за възстановяване и устойчивост без съгласието на социалните партньори, държа да го подчертая за протокола и без да бъдат съобразени редица препоръки, които бяха направени от Икономическия и социален съвет на България в неговата финална фаза в Плана за възстановяване. Той си отиде, така както си дойде. Имахме една консултация час и половина в кабинета на министър Василев и с това приключи целия процес по публично обсъждане, още по-малко пък по неговата корекция. Ние там заявихме много ясно, че тези 40% за които говорите вие към 2019 година независимо кой какво е поемал ще трябва да се подлагат на нова ревизия. Ясно е, че към настоящия момент – в следващите три до пет години въглищното производство няма как да бъде затваряно. Мисля, че който приказва друго – лъже. Не знам как да го кажа по друг начин, но то няма как да стане по ред причини. И днес цената е 700 лева, как си представяме, че ще изпълним поетия ангажимент в същия този План за възстановяване като реформа хикс, на й знам номера, ще почваме либерализация на пазара, регулирания пазар, от 2023 година? Никак. Вие ли ще излезете да кажете, че ще струва 700 лева за населението тока на мегавата, това е абсурдно.

Тоест, има неща, които са реалности около нас и аз смятам, че когато правим пътни карти, особено за следващи седмици, месеци, някак си да се съобразяваме с тях, а не какво ни се иска и какво се е някъде записало.

За мен далеч по-важно е към настоящия момент да има яснота как гарантираме производството на ел. енергия в България в този обем, за който говори тук министър Николов и аз го подкрепям, защото без да има този износ, няма как да гарантираме компенсацията за бизнеса. Нали си даваме сметка, че този износ на ел. енергията при тези цени, в края на краищата в много голяма степен гарантират всички компенсации за бизнеса, за да я има икономиката и да има работни места. И това е далеч по-важно от всякакви други планове, точки и запетайки. От тази гледна точка за мен е много важно да видя план за следващите 6-12 месеца, даже повече, бих казал аз, ако можем да видим как въглищното производство в края на краищата, гарантира, заедно с АЕЦ естествено този износ, за който, тук е грешно, е 2 хиляди мегавата. Ако това може да бъде сложено на масата, би свършило работа. Да, може би е обратно на декарбонизацията или не е в тази връзка, но е далеч по-важно според моите разбирания.

В тази връзка, поглеждайки документите, по които говорим, Планът за възстановяване всъщност има важни елементи, но към него липсват териториалните планове, за които дълго време говорихме и те са пак в някаква апокрифност във финалната си фаза. Ние научаваме неща, които някой е договарял, но през Брюксел, не знаем защо. В настоящия момент върви някаква финализация на тези териториални планове, обаче това, което може да се намери не е от нашите ведомства и министерства, не го коментираме тук, никой не го представя в момента на каква фаза са

тези териториални планове, а всъщност ние се информираме от други места – нещо, което не е редно и би трябвало този съвет да се занимава и с тази тема, си мисля аз. Наред с RRF стои и JTF, пак на същото ниво, пак в същата рамка и със същата значимост, бих казал аз, макар да е с по-малко финансиране.

Така, че за мен е ключов въпроса да добавим към комисията може би по енергиен преход, не знам към коя точно комисия, но със сигурност – специална работна група за Fit for 55 ("Готови за 55"), тоест – това, което България прави по Fit for 55 ("Готови за 55"), някъде трябва да се обсъжда и мястото му е тук, съвсем ясно е за мен, дали в този формат, както предложи Мария, през работни групи, Съвета по европейски въпроси, директна комуникация тук с подобна специална работна група на базата на плана, който току-що приехме – чл. 2, ал. 2, т. 6. Може би на базата на точка 6 можем да направим такава специална работна група, която да е специално за Fit for 55 ("Готови за 55"), и интензивност да има, обсъждания в този съвет какви позиции заема България там. Защото, там все още позициите са в процес, както беше казал заместник-министър Яйджиев, наистина има нужда още от изчистване на позициите.

Накрая, държа да направим нещо, което има смисъл. Да, вярно е, че в момента пак сме в политически ауф такт, но през всички тези месеци, една година – все сме в такъв някакъв може би, защото докато дойде това правителство, му трябваше два-три месеца и е логично да се запознае с това, какво ще прави. Сега, ако ще има ново правителство, дай Боже да има, но като гледам – „иска ми се, ама надали“. Да видим, в края на краищата как ще вървим. Но, ако вървим пак към следващи политически нестабилитет, не знам как ще изпълним тези ангажименти

по тази пътна карта. Отново, и аз съм съгласен, че трябва да четем внимателно, пътната карта е към климатична неутралност на икономиката, не е на енергийния сектор само, така че много други сектори би трябвало да вкараме и затова говорихме за енергийния баланс, енергийния микс, което трябва да почнем като цяло, от там да почнем.

Съжалявам, че съм малко по-критичен, но ми се струва, че трябва някак си, първо – да сме реалисти, второ – да стъпваме върху нещо устойчиво, независимо за колко време сме тук, да го видим все пак като някаква база за устойчивост, за да може като дойдат следващите, да продължим от там, от където сме тръгнали, а не да почнем пак наново. И, отново казвам, аз не виждам нито политическа воля, нито в момента някакво съгласие или каквото и да било, за преразглеждане на 2038 година, аз поне не виждам такава.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря Ви.

Само да внесе една яснота. Всички знаем, правителство винаги има, какво точно е правителството – редовно, служебно, но правителство има. Вече въпрос е дали ще има парламент, който да може да приема определени законодателни промени.

Заместник-министър Яйджиев имаше да добави нещо, още повече, доколкото разбирам, той ще трябва да си тръгне. Така, че – заповядайте, след което ще дам думата по реда на заявка.

ИВАЙЛО ЯЙДЖИЕВ: Благодаря.

Благодаря за тази дискусия, която малко излиза извън рамките на Консултативния съвет. Искях само, за протокола, относно консултацията със социалните партньор, споменахте – имахме една първа среща, после втора среща със социалните партньори преди финализирането на плана, имаше представяне на плана в Народното

събрание, публикуване на Плана на сайта на „некс дженерейшън ВГ“ с всички детайли на проектите преди да бъде финализиран. Също така посетихме с министър-председателя и заместник министър-председателя Василев комплекса Мини „Марица Изток“ през април. Искан да ви уведомя, че ще има възможност да продължим този диалог, защото структурираме Експертен съвет към министъра на финансите и заместник министър-председателя по еврофондовете относно Плана за възстановяване и устойчивост именно с цел да продължим тези разговори и да дадем възможност на партньорите да наблюдават изпълнението на плана. В този контекст можем да продължим и разговорите за 2038 и за целите, които повдигнахте.

Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря Ви и аз.

Заповядайте.

ЛЮБОМИР ПЕЙНОВСКИ: Въпреки споделеното от представителя на Министерство на финансите – господин Яйджиев, искам и аз за протокола да застана зад казаното от колегите от АИКБ, БСК, сроковете са твърде къси и в тези къси срокове нашето участие ще бъде по-малко.

Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря Ви.

Заповядайте.

МАРИЯНА ЯНЕВА: В противовес на всички изказвания до сега, аз работя в индустрия вече 15 години, която консистентно всяка година надхвърля очакванията, както по отношение на това за развитие на технологиите, така и цената, която е достижима, мащаба на производство и за крайния потребител.

Искам да ви кажа, че ние сме ужасно закъснели, както по отношение на климатичните промени, така и по отношение на конкурентоспособността на българския бизнес и икономика въобще. Възобновяемата енергия в момента е най-евтиния ресурс, който може да достави енергия на българския бизнес и много от тях го разбират. Системите за собствена консумация в момента изживяват абсолютен бум за всеки един представител на бизнеса, който има възможност за директен кабел да инсталира такава инсталация. Трябва да работим изключително бързо за облекчаване на режимите, разрешителните за възобновяемите системи, както за собствена консумация, така и за големите такива, които всъщност ще дадат тази конкурентоспособност на българския бизнес и на България като държава, която да остане енергиен хъб, производител и износител на електричество в региона, защото Румъния и Гърция в момента напредват изключително много в декарбонизацията, както на енергетиката си, така и в плановете си да развият такъв тип общности. Ние се намираме в регионален пазар и в момента, в който тези две държави изградят тези мощности, България всъщност ще бъде изтласкана поради простата причина, че енергията ще бъде по-евтина в тези пазари. Така че, мислейки за развитието на икономиката и декарбонизацията си, ние изключително трябва да се съсредоточим върху това да премахнем пречките, които съществуват в момента. Силно се надявам, че вятърната енергия и зоните за развитие не са единствената мярка, предвидена за облекчаване на режима на ВЕИ, защото в момента имаме огромен интерес от развитие на ВЕИ мощности и проблемът е по-скоро в създаването на пазарен сигнал как в тези мощности да бъдат отсети истинските инвеститорски намерения от тези, които са само проекти. В тази връзка, на мен ми липсва тук представител

на мрежовите оператори на ЕСО и на трите оператора, които са на разпределителна мрежа, защото те са ключова заинтересована страна при развитието на този тип бизнес.

По отношение на всички тези законодателни промени, които са за разрешителния режим на ВЕИ системи, много е важно те да бъдат включени именно на този тип – на пазарен сигнал, за да могат да се развиват съответно.

Още нещо, декарбонизацията на икономиката е много сложен процес, той трябва да започне отнякъде. Знам, че много от хората, които са днес на тази маса имат различни виждания как това трябва да се случи, но е важно този процес да започне и вместо да намираме причини как това не може да се случи, важно е да намерим начин поне нещо от това да започне като процес.

Благодаря ви.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря ви.

Министър Николов искаше за бърза рефлексия, след което продължавам по реда на заявките.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: ЕРП-тата и ЕСО са в Комисията по енергиен преход със сигурност. Това исках да кажа.

Относно мерките за облекчаване на режимите 100 % за. Знаете нашата позиция и относно спекулативната част на проектите – абсолютно за. Подготвихме такива текстове, дали ще минат, има добри практики в съседни нам държави, свързани с предоставяне на банкови гаранции или директно плащане преди реализация на проекта, за да се гарантира еко частта дори чрез финансиране, че съществува там, а не някой просто купува една земя за 10 лева и иска да я продаде за 740, със сигурност два листа хартия. Това се опитахме да го адресираме, дали ще стане сега или

веднага или след няколко месеца, ще видим, но със сигурност е необходимо, тъй като всички знаете, в момента така наречената проекти за зелена енергия в България са заявени в системния оператор вече над 20 гигавата. Ние ако произвеждаме четири пъти над това, което средно консумираме е супер, и това са без проекти за собствена консумация.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

Заповядайте.

ДИМИТЪР МАРГАРИТОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми господин министър, уважаеми народни представители, уважаеми колеги, ще направя един кратък коментар и едно предложение.

Коментара е свързан с предвидената точка Комисията за енергиен преход да изготви пътна карта за климатична неутралност на икономиката на Република България, разбира се тук е особено важно в тази комисия да има представител на Министерство на икономиката и индустрията, за да даде своя принос в подготовката на този документ, още повече, че искам да ви информирам, че от няколко седмици след няколко годишно прекъсване възстанови работата си Консултативния съвет за индустриална стабилност и растеж към министъра на икономиката и индустрията, където са включени представители на най-енергоемките производства в страната, а това без да навлизаме тук в детайли, е от ключово значение за характера на някои от елементите във всеки стратегически документ и особено в пътната карта, за която аз споменах. Във връзка с това е и моето предложение по тази точка 3 от колона 4 наред със сега предвидените отговорни и допринасящи институции да бъде предвидено и Министерство на икономиката и индустрията. Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря Ви. Записваме си Вашето предложение.

Заповядайте.

ДИАНА ДИМИТРОВА: Аз бих искала да се присъединя към подкрепата на високата амбиция на програмата на този Консултативен съвет по отношение на създаване на пътна карта за декарбонизация на енергийния сектор. Да, със сигурност това не е лека задача и със сигурност много сме закъснели и със сигурност много сме пропуснали през тези две години от предишното заседание на този съвет, но това не е основание тези забавяния да продължат да се трупат. Както чухме и от министъра на енергетиката данни има, не е необходимо да се направи един перфектен документ, въпросът е да поставим едно начало, а не до безкрай да отлагаме нещо, което много отдавна е трябвало да се случи. Както колегите от Центъра за изследване на демокрацията споделиха, вече има сценарий, така че време е да започнем работа.

Имаме няколко препоръки към консултативния съвет и по отношение може би на Правилника и въобще на някои от процедурите.

Първото е свързано с реформа 3, която е за определяне на критерии за енергийна бедност за домакинствата. Доколкото в Правилника е посочено, ще има и комисия, която е за енергийна ефективност преодоляване на енергийната бедност, изглежда по-логично, че въпросите, свързани с енергийната бедност да бъдат разглеждани именно от тази комисия. От друга страна може би разбирам и нуждата да се бърза с определяне на тази дефиниция, помислете дали е възможно в рамките на следващите една-две седмици да се създаде и тази комисия за енергийна ефективност и енергийна бедност. Именно при нея

да отиде дискутирането на всички дейности, които трябва да се случат за тази реформа.

Другото предложение е свързано с орган за мониторинг на Плана за възстановяване и устойчивост. В чл. 2, ал. 2, т. 5 на Правилника на Съвета пише, че Съветът изисква информация за изпълнението на реформите и инвестициите по Националния план за възстановяване и устойчивост, свързан с изпълнение на целите за европейската зелена сделка, не дефинира какво точно ще се случва. Ние може да изискваме нещо, но това не означава, че ще има един регулярен мониторинг на всички заинтересувани страни. Конкретното предложение към председателя на съвета е да се сформира отделна комисия или работна група, която да бъде ангажирана с мониторинга и обсъждането на напредъка по Плана за възстановяване и устойчивост. Все пак това е план, който ще разпределя огромни суми пари, много по-големи от тези на някои от оперативните програми, които имат такива консултативни органи за мониторинг.

Би било може би полезно преди следващото заседание на съвета да бъде показано точно ще се разпределят различните реформи заложи в ПВУ по различните комисии, за да имат различните организации яснота коя реформа къде точно ще бъде разглеждана и съответно да можем да заявим интерес за участие. И именно относно заявяването на интерес за участие в комисиите към съвета, може би аз нещо съм пропуснала, но не съм наясно каква е процедурата по заявяване на участие, всяка организация въобще в България има право да подаде заявление или само участниците на съвета и също така кога и къде се обявяват сроковете за подаване на тези заявления. Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

Тъй като изисква веднага отговор на част от въпросите Ви, на сайта на Министерски съвет портал за консултативни съвети има информация за процедурите, отворени покани, всяка организация може да номинира представител. А иначе всеки един член на съвет като представител на отделна организация може лично или друг представител на същата организация да има член в тези работни групи. А критериите, вече има изработени критерии, има сформирана комисия, която ще отсява за членовете на съвета, няма фиксирана ясна бройка. Разбира се, съобразяваме се с предложението, което мисля господин Радев направи, че не бива да стават твърде големи, за да са оперативни. Така че и това го имаме предвид.

Колкото до реформа 3 в Комисията за енергийна ефективност и енергийна бедност, само ще кажа, че тези две, които днес ще обявим, са ни просто най-спешните. Но още в рамките на следващата седмица се очаква да пуснем обява за останалите комисии и да започнем да събираме хора за там, така че има вероятност тази тема за критериите за термина за енергийна бедност, за който министър Николов иска също да добави нещо, да може да бъде разгледан и в двете комисии, но така да се каже паралелно, преди да има някакво заключение. Колкото до комисията, която е за мониторинг по изпълнението на ПВУ, тук не съм убеден, че този съвет трябва да го прави това нещо. Заместник-министър Яйджиев каза, че при тях има създаден също някакъв съвет, който е свързан с ПВУ, може би той ще прави този мониторинг. Ние единствено ще правим мониторинг по отношение на нещата ,които касаят нашата годишна програма, а иначе в ИСУН има всичките неща с междинни етапи и цели за изпълнение по Националния план за възстановяване и устойчивост.

ДИАНА ДИМИТРОВ: Идеята е не да им мониторинг на Плана от самите институции, а да има възможност заинтересованите страни също да бъдат информирани, да могат да коментират.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Аз като председател на Съвета или който е председател на Съвета би трябвало да може да организира този процес и всеки, който желае, да получава такава информация, когато е важно за всички да го представяме по време на самите заседания.

Министър Николов, заповядайте.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Има конкретна причина реформата да е тук и тя е функция от две неща. Първо, либерализацията на пазара тя да се случи трябва да има конкретни механизми, дефинициите, подпомагането не трябва да става на калпак, въпреки че процесите бяха прекалено бързи и начина на изплащане с една компенсация абсолютно директно, абсолютно на всички, което не е най-добрия подход.

Второто е, че при отваряне на пазара изцяло, в крайна сметка трябва да се дефинират енергийно бедни и енергийно уязвими. Ако продължим с компенсацията по текуща структура, просто някой отива, гласува 250 лева, 300 лев, 400 лева без въобще да се интересува каква е разходната част и какво трябва да се случва занапред като инвестиции, като план, като декарбонизация, зелени мощности и т.н., имам една, не знам не би следвало да е новина, ама системата няма да издържи. Тоест няма как ние да няма дефиниция, да не се стъпва върху данни и да не се стъпва върху данни за това кой трябва да бъде подпомаган, защото към момента това, което се прави, без да се използват реалните данни е, че когато стимулираш всички, ти стимулираш най-големия консуматор, той да става все по-агресивен, вместо да се опитва да стъпва върху енергийна ефективност, начин на управление на профил, начин на управление на

консумация и т.н. Когато знаеш, че голям процент от топекса ти е покрит от някой друг ,откъде накъде ще си го контролираш. Напротив, ти ще агресираш много повече, защото имаш добавена стойност, произвеждаш нещо и оттам нататък го хвърляш напред. И приказките за инфлация, извинявайте много, обаче когато става въпрос за отворен европейски пазар и ако ти си намаляваш вътрешните цени, единственото нещо, което правиш е, че разширяваш маржа на печалба, защото след това продукцията може да се реализира на всеки един пазар. И когато някой реферира към дефиниция на разход, след това разхода за производство за базисен енергиен или електроенергиен, трябва да се съобразяваме със спецификите на пазара и много се радвам, че споменахте това, че ако някой друг инвестира преди нас, той ще бъде далеч по-икономически ефективен, защото има един проект, който е от общ интерес, който ще бъде гласуван от Европейската комисия, по текущи оценки проекта е в Египет, свързаността Египет Гърция ще се случи в рамките на две до три години, средната цена на производство на електроенергия е 17 долара. Хайде някой да я бие в Европа и говорим за 70 гигабата проекта. Така че, че съжалявам че се отплеснах малко, но причината да е тук е, защото имаме нужда от много повече данни и много по-ясен подход за това кой трябва да получава пари обратно от държавата, при положение, че държавата адресира регулирания сегмент, който е 6 терабата, има 25 терабата, от тези 25 трябва да покрие разликата в цената на 6-те, остава грубо 13 и отделно има приход от държавен бюджет и отделно има още едни 17 терабата, които обаче в момента не е ясно какво се случва с тях. Няма да сработи, ще се изгуби баланса тотално, ако не почне да се навлиза в детайли и специфика.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря за тези коментари.

Заповядайте.

ИВАН КРЪСТЕВ: Благодаря.

Уважаеми господин вицепремиер, уважаеми дами и господи, аз искам да се солидаризирам с казаното от министър Николов най-вече по отношение на това да избегнем да превръщаме дискусиата във формата Консултативен съвет за зелената сделка и да я ограничаваме само до бъдещето на топлоенергийните централи. Със сигурност това не е единствения проблем, пред който да се справим. Гледайки така грубичко може би на масата една четвърт сме Старозагорци. Бих предложил в графика, който е заложен в шестата колона, последната колона по-скоро, да бъде предвиден един срок за обществено обсъждане на предвидената пътна карта по т. 4 за декарбонизацията. Защото всяко едно решение, което бъде взето, независимо в какъв формат, без то да е обсъдено с бизнеса, със синдикатите, с работещите, става въпрос за стотици хиляди работни места, с косвено заетите в региона. Така че бих ви предложил освен сроковете, които са заложиени за приемането на съответните решения, да бъде предвидено и обществено обсъждане, което е в унисон с казаното от Вас за необходимостта за прозрачност на процеса.

Допълнително чисто технически въпроси, първия вече заместник-министър Маргаритов го спомена, и вторият касае нашето участие в точка 1 дефинирането на определени зони за развитие на оползотворяване на потенциала от вятър енергия. Виждаме ролята на МТСП в много други елементи от плана, но тази точно конкретно не се сещам какви функционални отговорности имаме.

И последно, по отношение на срок ,който е заложен за изработването на дефиниция за енергийна бедност, година и половина експертите от Министерство на енергетиката и Министерството на труда

и социалната политика работят по въпроса. Комуникирали с комисията, с Юрофонд, с други държави членки на ЕС, като общо решение имаме някакви експериментални форми на подкрепа в отделни държави, но общо решение, обща дефиниция, така намерена и как да кажа пробвана, в смисъл издържала на проверка, все още няма. Ако можем да отложим това решение малко назад във времето с оглед да има достатъчно възможност да се изработи наистина качествена дефиниция, би било в интерес на всички заинтересовани страни. Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Само не разбрах, последният Ви коментар беше за дефиницията за енергийна бедност ли?

ИВАН КРЪСТЕВ: Само за срока да бъде малко удължен.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Ние там сме ужасно закъснели.

ИВАН КРЪСТЕВ: Имаме отпускарски период, в който предстои в държавата, евентуално други процеси политически, знам колко време, господин Сандов, не е спирала работата по темата.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Въпросът е, че резултатът е закъснял изключително много в години и това в момента ни е пречка за част от, може би тук от енергетиката или от финансите ще кажат, защото не е в моя ресор точно, но знам, че това ни е пречка за част, включително по подготвени за цел 55, за социалния климатичен фонд би било пречка и т.н. Разбира се, аз ще подложя всяко едно предложение, свързано с годишната програма, ние трябва да го приемем, така че всяко едно ваше предложение ще бъде подложено на гласуване, за да може да бъде одобрено в крайния вариант. Просто ми се иска да се съобразяваме, че сроковете не са само заради наша презумпция, а те произтичат понякога и от други документи, важни стратегически документи.

По въпроса Ви за общественото обсъждане. Аз не разбрах, Вие имате предвид този Консултативен съвет да предложи каква пътната карта за декарбонизация, да има общественото обсъждане или? Защото ние тук изготвяме проект на нещо, което отива за решение и принципно органът, който взема решението, той в зависимост дали има законодателна основа или не подлага на общественото обсъждане. Ние при нас в Правилника не е предвидено нищо, което да отива за общественото обсъждане и консултации.

ИВАН КРЪСТЕВ: Аз имам предвид не общественото обсъждане и консултации по смисъла на процедурата на приемането на нормативни актове, а общественото обсъждане на място, такива, каквито вече бяха правени в други с участие на синдикатите, имам предвид в района, Старозагорския район.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Съжалявам, но аз тук трябва малко да взема отношение. Идеята на този консултативен съвет не е какво правим с ангажираните в различни работни процеси на дадено място. Идеята на този съвет произтича от съвсем други стратегически документи и би трябвало да се води от това. Не разбирам вашето предложение, по-скоро не съм съгласен с него, че ние трябва да предопределим как България взема стратегически важни решения на база на това част от тях да бъдат обсъждани на конкретно място в определена социална група. Няма логика и никъде не е предположено това. Правим максималното първо, да няма никой извън борда във всичките тези процеси. И второ, да има максимално представителство, така или иначе този Консултативен съвет представлява такова максимално представителство и на бизнеса, и на синдикатите, и на неправителствените организации, и на българските институции, и на общините, и на Народното събрание с тази си идея, че

тук на практика е това обществено обсъждане в представителен формат, което и Президентството, пропускам със сигурност и други заинтересовани страни, и на практика като консултативен съвет той представя предложения завземане на решения на други места, които са държавни органи на власт или някакви други формати. Не виждам смисъл това, което Вие предлагате, да подлагаме плана за декарбонизация на обществено обсъждане в Старозагорски регион. Другото Ви за вятърната, това е техническа грешка, така че съобразяваме се с нея и я махаме, макар че и там има работни места.

ИВАН КРЪСТЕВ: Аз ще помоля да ме извините, имам друг ангажимент, затова държах да взема думата. Опасенията ми са като институция от правителството в случая, че ако няма такова обществено обсъждане, в крайна сметка е много вероятно да е много трудно приемането след това на пътната карта от правителството. Това е мое лично опасение, може би не съм прав.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Те така са предвидени тези реформи, всъщност да бъдат широко консултирани специфично за декарбонизацията. Така е записано в Плана за възстановяване, но ние тук трябва да дадем това, което ще се обсъжда. И оттам вече Министерски съвет, Парламента и целия стандартен консултативен процес трябва да се случи.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Заповядайте.

ВЕНКО САБРУТЕВ: Моето процедурно предложение е във всичките тези много комисии и работни групи, които предстои да сформираме е задължително да има представител на законодателната власт, струва ми се удачно, при условие, че нашите усилия ще завършат

като законодателни инициативи, винаги да има помощ отстрана на законодателния орган. Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

Аз още веднъж напомням, тъй като в Консултативния свет има представители на парламентарните групи към Народното събрание, всеки един от вас или посочено лице от вас като парламентарни групи по право взима участие в някоя от тези комисии, която поиска. Така че това като правилник е предвидено, въпросна инициатива от ваша страна като народни представители, допитвайки се разбира се и до парламентарните си групи, ако има необходимост за излъчване на такива представители в самите комисии.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: По ресорни теми, нали защото то идеята е да влезем по ресори.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря.

Защото за част от колегите започват да става късно, предлагам да преминем, тъй като няма и други заявени за изказвания, предлагам да направим последния начин самото одобрение.

Първо, одобряваме във вида, в който е, след което ще подложат на допълнителни гласувания там, където имаше, разбира се те трябва да дойдат и като формално, защото каза се на няколко пъти, че има амбициозни срокове, но ние трябва да заложим някакъв срок в програмата, не бихме могли просто да махнем срока. Така че, ако имате такива предложения за конкретни срокове други, тогава ще ги подложат на допълнително гласуване.

За частта с включването на една от точките на МТСП оказа се техническа грешка, така че това няма да го подлагам на някакво гласуване или одобрение.

Министерство на икономиката и индустрията го включваме в реформа 9, мисля, че за това имаме съгласие.

УЧАСТНИК: Извинявам, аз не взех отношение, тъй като си мислех, че след Съвета може да информираме формално, всъщност по отношение на електромобилността е изпуснато Министерството на иновациите и растежа

БОРИСЛАВ САНДОВ: Съжалявам, също техническа, добавяме го, разбира се Министерството на иновациите и растежа в реформата за електромобилност.

Имаше ли други бележки? Единствените предложения бяха свързани със сроковете за резултати от някоя от комисиите, другото беше техническо, което вече сме го коригирали.

Заповядайте, господин Димитров.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Господин Сандов, формално КНСБ направи предложение за създаване на специализирана работна група към Комисията по енергиен преход може би, за фифти фифти файв подготвеността и всъщност през нея в края на краищата да имаме директна възможност и за принос, но и за обратна връзка как се формират позициите на държавата, тъй като както е известно за съжаление социалните партньори, макар и много опити да правят, до момента не сме включени в съвета по европейските въпроси. Това, че сме участвали в някои работни групи, в самия съвет, където се формират крайните позиции на държавата нямаме участие нито като наблюдатели, нито по никакъв друг начин. Това беше конкретно предложение.

Второто предложение, което направих и което не знам разбрахте, ще го формулирам още по-ясно, аз се съгласявам с предложението на колегите, че сроковете са прекалено амбициозни и

може би да имам формално предложение да ги изместим с няколко месеца назад, това би било логично според мен, да не са септември примерно, да са края на ноември, би било логично да има някаква работа.

И второ като конкретно предложение вече по самия план, пътната карта, тъй като аз план за декарбонизация не виждам да гласуваме, става дума за пътна карта, пътната карта да бъде всъщност заложена без сценарии, а комисията по енергиен преход тя да прецени как точно да я предложи на вниманието на съвета. Защо някой трябва да предрешава в какви сценарии ще бъде, два, три, четири, не знам всъщност какви, като имаме краен срок за декарбонизация на енергийния сектор, на въглищните централи в конкретика. Но да не забравяме и какво каза министър Николов и всички колеги преди това, че говорим за пътна карта за климатична неутралност на икономиката, тоест не знам дали в Комисията по енергиен преход ще можем да направим и пътна карта за климатична неутралност на икономиката. Така че нека да прецизираме всички тези въпроси и да стане ясно какво точно ще гласуваме, иначе ще трябва да гласуваме против, а пък ние не искаме, искаме да сме с мнозинството, но все пак да е ясно, че първо сроковете за изпълними, второ, да коментирате тази работна група, която ви предложихме за фифти фифти файв дали може да бъде заложена и създадена и да бъде включена като част от дейността на съвета, и трето, тази пътна карта да бъде или по-общо формулирана, както е записана в реформата в Плана за възстановяване или да няма всъщност поне конкретизация за какви сценарий иде реч, а комисията ако на нея ще го възлагаме само, да си свърши работата и да ни предложи варианти и тогава да коментираме.

Не чух Вашия коментар, господин председател, как оттук нататък Съветът стъпва като организация на своята работа, базовите документи, които чакаме стратегически как се отразяват върху нашата работа, тоест общият коментар който направиха и Стопанска камара, и други колеги ,и ние за основата, върху която стъпи съвета, не е само Плана за възстановяване и не би трябвало да бъде, Вашия коментар ако е възможно. Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря, господин Димитров.

Общият коментар за документите, на които стъпва, ние трябва да имаме предвид, че във функциите и целите на съвета не е представено и не е предвидено ние да разглеждаме всяка една стратегия, те наистина са твърде много. Тук говорим за конкретни инициативи и произтичащи от ЕК, ЕП и Европейския съвет, Европейският икономически и социален комитет и Комитета на регионите и т.н. ,които създават процедура, свързана с одобрение на определени политики в България. Националният план е един от тях, Планът за възстановяване и устойчивост. Ние като консултативен орган би следвало да консултираме на вземащите решения предоставяйки им експертиза и намерени ключови решения от нас, било то през работните групи и верифицирани тук в самия съвет. Не съм убеден, че решението на кои документи да стъпим извън тези ,които са предопределени така или иначе, трябва да го вземем ние. Притеснявам се, че постановлението на Министерския съвет ясно дефинира и слага рамките, не би следвало ние да разширяваме дейността си и да тълкуваме някакви стратегии или да се основаваме на други по-широки документи. Съжалявам, може би не ви удовлетворява този отговор, но такива са фактите.

Другото, което трябва да кажа, вие искате конкретно частта за фифти фифти файв да бъде изнесена в отделна процедура, която през Консултативния съвет да бъде предварително обсъждана. Това би било прецедент, защото на практика РГ 20 и СЕВ, в които вие сте включени като организации.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Само в работна група.

БОРИСЛАВ САНДОВ: РГ 20 е място, където на практика се обсъждат тези неща. Имайте предвид, че позициите, по които трябва да взема решения България, пристигат в доста къси срокове. Ние често пъти нямаме възможността да проведем по-широка дискусия. Ние в България трябва цялостна дискусия да проведем за целите за постигане до 2030 г. и какви са българските как да кажа, най-добри стъпки за постигане на тези цели, адаптирано към българските условия, към българските перспективи, към възможностите за добавена стойност в този преход към България. Но не бих могъл да изнема функциите на СЕВ или на МС като цяло за някакво допълнително обсъждане на тези въпроси. Иначе съм напълно за по-голяма прозрачност при темите, които отиват за решения от европейските съвети, било то на околна среда министри или нещо друго. Този въпрос стои и пред правителството, защото ние се опитахме да идентифицираме необходимост от определени реформи, но някак си не мога да поема такъв ангажимент конкретно това да го извадя от стандартния от стандартния процес, за да може да го обсъждаме тук в Консултативния съвет.

Да, ние ще обсъждаме аспекти от него, но не и проекторешенията. Вашият въпрос беше за проекторешенията.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Моя въпрос беше по всички досиета, които са по фифти фифти файв, по които в държавата все още формира

позиции и европейски в това число, да използваме Консултативния съвет по зелената сделка ,че вече работи, и да обсъждаме тези въпроси тук. Ако фифти фифти файв не е част от зелената сделка, кое е?

БОРИСЛАВ САНДОВ: Разбира се, че е. Може би не съм Ви разбрал правилно. Аз разбрах, че Вие адресирате позициите, които се гласуват на въпросните съвети на министрите.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Бих искал, господин Сандов, да има някаква тежест от този съвет и да допринася по някакъв начин при формирането на тези позиции. Защото в тези работни групи, създадени още от 2007 г. работа не се върши, вярвайте ми, това което знаете и вие, много добре знаем и ние, идва в 5 часа вечерта това, което трябва да се гласува, до петък сутринта. Кой как формира позиция по досие, което е еди колко си страници. Ние не сме министерства, нали. Тоест по тези 14 досиета, е изключително важно, да използваме този съвет и да го напълним със съдържание, да има дебати, да чуете нещо смислено от всички тези хора, които са тук представени. Това беше предложението.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Съгласен съм в този му вид за рамковите позиции, за по-голямата осведоменост и информираност, съгласен съм и ви предлагам това може да стане с мое решение, да създадем такава работна група, тя няма да е една от комисиите, защото иначе трябва да променяме правилника, но може да се създаде една такава работна група, в която да се обсъждат и това да бъде за следващия съвет да се представи информация за обсъждания, напредъка и вече вътре можем да решим начин през отделните комисии за комуникация или някоя от тематичните, как това да бъде интегрирано, обвързано. Благодаря ви. Ще се възползвам от Вашето предложение, ще създадем такава група.

Заповядайте.

УЧАСТНИК В СРЕЩАТА: Аз искам да кажа, че ние направихме няколко формални предложения, едното беше точно в този аспект, като сме ви изпратили и писмено, може да ги погледнете кои са точките съгласно работната програма на комисията, по които предстои да бъдат предложени нови актове. Ние сме наясно, че в процеса на преговори вече между европейските институции сроковете се скъсяват изключително много.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Извинявам се, това е по годишната програма ли имате предвид?

УЧАСТНИК В СРЕЩАТА: Да. Това, което сме предложили да залегне в годишната програма на съвета, да има такъв раздел, в който при всяко заседание да се обсъждат тогава, когато му дойде времето, разбира се, но общата рамкова позиция на държавата, която е първоначално по проекта на акт, както излиза от комисията и сме изпратили дори писмено какви актове се очаква да влязат вътре.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Понеже е днес в 12,30 сте ги изпратили.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Ние имаме отговор на повечето въпроси, даже щях да го прочета, исках втори път да го прочета, защото преди слизане го изпринтирах, но така или иначе ще го вземем предвид.

Нека да уточня нещо. Консултативният съвет има своята голяма цел и ние ще установим правилната работа на този съвет така както той всъщност не се е случило от създаването му февруари 2020 г. по всички направления- Колеги, нека обаче да бъдем реалисти. Не може по едно и също време сега всичко да започнем. Трябва да приоритизираме. Приоритизирането е ясно, реформите по Плана за възстановяване, сроковете, целите, индикаторите, въвличането в консултативните

процеси, това не е нищо ново за никой от присъстващите тук. Всичко това, което чухме, написано е, казано е, минало е през вас последните шест месеца. Ние трябва да доразвием.

По линия на сценариите, най-добрата новина за мен е, че всъщност тук може би от последните пет-шест месеца, година да хайде да го кажем, има доста разработени сценарии добри, които ще послужат за преодоляване на предизвикателствата. По линия на всичките други стратегически документи, изостанали или в процес на работа те също ще вървят, но Консултативния съвет може да ги обсъжда и ще ги обсъжда, но на етапа, когато станат в своята готовност. Ключът и отговорът на това, което трябва да направим е всъщност ние да се концентрираме и фокусираме в тази програма. Тази програма тя можеше да стане безкрайна, ако сложим всичките нерешени проблеми или предизвикателства, които предстоят пред България. Добрата новина е, че наистина имаме възможност за създаване на инструмент.

Само да поясня за създаването на позициите. В четвъртък в 7 ч. вечерта постъпва позицията от председателството към България или в сряда в по-добрия случай, в която кипите на съответното водещо ведомство трябва да ги изработят тези позиции съобразно точките и поставените съображения към държавите членки. Имат горе-долу половин работен ден и горе-долу половин работен ден за съгласуване и горе-долу един уйкенд за преглед и допълнения и одобрение в СЕВ в понеделник и одобрен и от Министерски съвет. Рамката е такава, че ние всички сме притиснати от тези срокове, но това не е по вина на България, българското правителството или някои от органите, министерствата, а е интензивен и труден процес на преговорите. Фифти фифти файв влиза в един много ключов момент, а именно рамките на триалогоа, защото

позицията на комисията е ясна, позицията на съвета приключи миналата седмица дефакто и предстои финализирането ѝ през ЕП също. Тоест следващите ключови месеци и вече има такива детайлни позиции, одобрени от България, много сложни, те се случиха миналата седмица и сега предстоящия тримесечен период в началото на Чешкото председателство предстои да видим как ще се доразвият тези неща, защото влизаме в нов етап. Това са едни широки европейски процеси, които всъщност ние не можем да изменим рамката.

И само да отговоря на господин Димитров, за да отложим сроковете, ние трябва да убедим всичките лидери на 27 държави да ни подкрепят по Плана за възстановяване сроковете, които след това да мине през ЕКОФИН, които също да го одобрят и това ни включва в един омагьосан кръг на невъзможна мисия. Така че, хайде да бъдем реалисти. Вярвам, че сме закъснели, но отлагания в момента практически не вярвам да са възможни. Ако останем без Парламент, ще видим комисията ще е отстъпчива, но самия инструмент, самия регламент, това е по линия на оперативни програми, по линия на наказателни процедури. Ние имаме предизвестие за наказателна процедура за дългосрочната стратегия за декарбонизация, тя е готова 2018 г., но никой от нас не я беше виждал до преди няколко месеца. Така че, няма как всичките проблеми да решим нито в рамките на този консултативен съвет, и затова ви предлагам съвсем прагматично да преминем към одобрение на програмата и да планираме кои са колегите и експертите, които ще могат да се включат активно следващите седмици, за да подсигури. И все пак, колкото и да ви звучи амбициозна програмата, тя е амбициозна, но това е записано в Плана за възстановяване. Ние не трябва да правим нова стратегия в пътна карта. Стратегическият документ трябва да отговори както е записано в

големия план, Плана за възстановяване, че ние трябва да имаме идея какво правим с въглицата по години до 2038 г. и сценариите, които са разработени от много организации всъщност ще ни помогнат и ние това трябва да дискутираме сценария. И всеки в консултативния съвет трябва да изпрати своя най-добър експерт, а не просто някой за пълнеж, защото обикновено тези консултативни съвети не работеха досега защото там един хора отиваха за пълнеж и си губят времето. Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Заповядайте.

ОГНЯН АТНАСОВ: Колеги, аз съм вицепрезидент на КНСБ и заместник на господин Димитров в Комисията по зелената сделка, нека да го караме малко по-бързичко. На всички ни е ясно, че това, което трябва да защитават нашите представители в преговорите и в документите и т.н., видяхме едни рамкови позиции, които сте направили и вие, които не знам как ги представихте и какви са решенията, тоест не стига до нас. Ето господин Сандов миналата седмица бяхте на такова заседание и приехте много важни неща. Колко от присъстващите в залата знаят какви решения сте взели и докъде сте стигнали? Как като консултативен съвет какво да консултираме ние, като не знаем точно какво се случва в парламента. Как се отразява това върху България тези рамкови позиции, които ги приемаме, въобще не са така. Аз си направих труда няколко пъти да проследя каква е рамковата позиция и какво сме казали ние на съответното заседание, има ги тези записи, всички могат да го проверят, но нещата в общи линии доста се различават от това, което имаме като рамкови позиции и това, което е защитено там. Така или иначе се стига до някакви решения, които повече от нас знаят. Още по-малко знаем как те ще се отразят върху икономиката ни.

Сега разбирам, че пътната карта ще трябвало да се занимава с въглицата. Оставете ги въглицата на мира поне следващите 3 - 5 години. Единият министър преди малко каза, че намалението на емисиите и ...затваряне на мощности

БОРИСЛАВ САНДОВ: Много Ви моля, опитваме се пак да върнем дискусиата на нещо, което вече е разписано.

ОГНЯН АТАНАСОВ: За да стане ясно.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Вие ме питате как се формират позициите? Когато се търси накрая диалог и се заседава до 3 часа и френското председателство или което и да е председателство търси компромисен вариант, аз как в 1 часа да се допитам до всички заинтересовани в България страни дали ние сме съгласни с този компромис? Разберете, понякога са нереални очакванията.

ОГНЯН АТАНАСОВ: Така или иначе сте стигнали до компромис, миналата седмица(няма ясна чуваемост), че ще има социален фонд с 59 милиарда и ще се реши търговете с емисии за транспорт и за сгради.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Точно така.

ОГНЯН АТАНАСОВ: Да, ние сме заявили, че сме против.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Вие сте заявили, че сте против, но аз отивам с рамкова позиция, приета от Съвета по европейски въпроси.

ОГНЯН АТАНАСОВ: Прието е и оттук нататък ние трябва да мислим занапред, 2027 г. това как се случва, как ще се отрази върху сметките.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Извинявайте, но много се отклонихме.

ОГНЯН АТАНАСОВ Това са конкретните неща, които интересуват хората. Останалото е, ако не искаме да свършим работа, да направим няколко пътни карти, какво ще пишем в тази пътна карта...

БОРИСЛАВ САНДОВ: Много се извинявам, нека да не омаловажаваме изрично записани в стратегически документи изисквания, моля ви се, не е коректно от Ваша страна така да омаловажаваме начина на взимане на решение в Европейския съвет и Европейския съюз, стратегически документи и т.н.

Заповядайте. Но много ви моля коментари свързани с годишната програма, тази до края на годината.

МАРИЯНА ЯНЕВА: Благодаря, тъй като предстои да гласуваме работната програма на Съвета вие споменахте, че едно от нещата, които евентуално обмисляте да се гласува допълнително е срокът за създаване на Пътната карта за декарбонизация, може би е добре да уточните с това второ плащане по ПВУ, което е обвързано с изработване на тази Пътна карта, какъв процент е от целия План и за какъв финансов ресурс, който ще се забави N на брой месеци говорим, защото може би това е добре всички да го отчитаме. Тоест, ако ние не изпълним срокът, който е посочен тук с колко България ще забави възможността да получи колко милиарди ли са, милиони ли са, какво са?

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря ви, има такива обвързаности и настина жалко, че Министерството на финансите нямат свой представител.

АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ: Понеже горе долу следя кой кога иска думата и как я иска, господин кметът на Стара Загора е представител на Сдружението на общините поиска думата преди това.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Не съм видял господин Тодоров да е поискал думата.

АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ: Изведнъж взе някакъв представител думата, за да говори за пари. Ако ще говорим само за пари няма никакъв смисъл.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Не мога да разбера този коментар в каква посока е, аз не съм видял господин Тодоров.

АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ: Още веднъж ще го кажа, ако не поставим хората във фокуса на нашия съвет ние ще се объркаме драматично.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Бърз отговор господин Тодоров, след това заповядайте вие, сумите за предвидените инвестиции зад реформите по декарбонизация мисля, че бяха в размер на 5 плюс милиарда, груба сметка има ги записани в плана.

Господин Тодоров, не сме ви видели, че вдигате ръка.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Наистина не съм видял.

ЖИВКО ТОДОРОВ: Моят бърз въпрос е във връзка с рамката, която трябва да гласуваме в момента има ли конкретни срокове, които са поставени и съответно, ако има такива конкретни срокове тогава означава, че по самата рамка няма какво да се дебатира. Това е, което на практика се казва с това. За мен разбира се, по-важно е съдържанието на тази рамка с какво ще бъде напълнено, защото за Стара Загора, както и за останалите засегнати региони е много важно да се видят и териториалните планове, които предстои да бъдат обсъдени евентуално и приети, тъй като ние не сме ги виждали още и за нас разбира се е важно да знаем. В тази годишна програма не видях дали има План за създаване на алтернативна заетост и въпроса ми е в този смисъл в териториалните

планове има ли залегнали такива мерки за алтернативна заетост или съответно ще се работят по комисиите, които в момента създаваме. Това е конкретният ми въпрос, защото разбира се алтернативната заетост е нещо, което е много важно и свързано с промените, които предстоят в държавата.

Благодаря ви.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря за въпроса и за искането за уточнение. Факт е, че част от тези срокове не са просто наша презумица, аз вече го казах, те са свързани с конкретно разписани в Националния план за възстановяване и устойчивост срокове. Те са съгласувани с Генералния секретариат на Съвет, но конкретно за териториалните планове, мисля че всеки момент, но нека колегата да кажа, мисля че всеки момент са за представяне.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Да, колеги, приложенията към решенията за изпълнение на Съвета за одобряване на оценката на Плана за възстановяване, това е един втори документ, който аз поне на половината от вас съм го изпращал персонално още от месец април, включително и на синдикатите най-напред. Прочетете го, има го на двата езика и всички тези срокове са много ясно дефинирани. Те са дефинирани и в плащанията тази система на светофарната система към ИСУН, които са установени в Постановлението на Министерския съвет в рамките за плана за възстановяване и в рамките за оперативните програми. Тоест сроковете такива, каквито са поставени те не идват от нашия извор, а те идват от кризата със сроковете, които имаме от изоставянето на изготвянето на Плана за възстановяване вече в последните две години, над две години. И в крайна сметка ние не можем да ги променяме.

Относно териториалните планове аз го казах във встъпителните си думи в началото, всеки момент се очаква може би тази седмица, гледам колегите от енергетиката, може би утре дори, да ги пуснем за обществено съгласуване вече много по-развити и разработени. Тук виждам поне две, три лица, които подпомогнаха процеса в тяхното първично изразяване от присъстващите в залата. Благодарим ви за което.

Там също трябва и вие знаете, че срокът ни за изпращане в Комисията е до края на месец юли, така че и по това направление, не сме ги сложили в Комисията по енергиен преход, защото тя има тези два фокуса и за това ви моля да се фокусираме. Съветът не може да реши всички проблеми на секторите на България, икономическите.

За това моето предложение като секретар на Консултативния съвет е да преминем, отразихме всички бележки, към принципното одобрение защото искаме още малко да ви кажем кои са постъпилите кандидати за членове и какво ще правим по тези две групи КЕП, Комисия по енергиен преход и Комисията по устойчива мобилност. Ние устойчивата мобилност дори не я и дискутирахме, тя е също толкова важна и какво ще продължаваме по всички следващи.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря, мисля че яснотата беше представена.

Държите ли още за коментара си?

ВЕНКО САБРУТЕВ: Бих искал да направя процедурно предложение да прекратим дискусията и да премием към гласуване.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря ви, точно това ще направя.

Предлагам ви първо да приемем, така както е предложен, след което ще подложа на отделни гласувания предложения за изменения.

УЧАСТНИК В КС: Предложението, което исках да направя касае именно работата на първия орган, на първата комисия, която е за енергиен преход КЕП. Очевидно е, че там са малко притеснителни сроковете, за мобилността, за електробомилността, ако сме точни не стана дума и аз мисля, че там има висока степен на относителна готовност. От години и от колегите от разработващи зарядни станции и т.н. се коментират тези теми. В крайна сметка това, което чета те адресират по-скоро месец септември и там сякаш е по-възможно.

Но по първата част предложението ми е следното, буквално с един месец да се доразвие този срок.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Ще го подложя.

УЧАСТНИК В КС: И Яйджиев го каза, важната част в случая е да конституираме комисиите, това е което стартира първото плащане и да отговоря на госпожата, нямаме второ плащане в тази година. Така, че тук няма проблеми за това. Действително има смисъл да се постегне съгласие, тъй като участвам и ще участвам по всяка вероятност в работата на самата група по енергиен преход и аз отсега мога да ви кажа, че ние дори да приемем например, че имаме с определен процент решения до 2030 година, на някаква част от въглищните мощности.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Имаме 40 % до 2026 година.

УЧАСТНИК В КС: Дори в двата първи много базови сценарии, които разработихме ... (не се разбира ясно за протокола) от една страна и, работодателската част в другата страна, не коментирам наивитета на това, което сме виждали като едни сценарии. Просто възпитано във времето и в месеците сме се държали, някои са несъстоятелни например. Но ние само там ще имаме много сериозни спорове. И аз не мисля, че това е възможно, ние да го постигнем, да бъдем реалисти накрая. Това ви

казах, не защото не искаме бързо да се случат нещата и да имат нататък напредък. И ние ще имаме тези експертни спорове във времето, в което за последно министър Хайек от миналата седмица например казва как той ще удължи срока и ще го преразгледа отново до 2035-та само че междинен вариант спрямо изказването, което беше преди да ви припомня немската програма беше 2038 година, а след това заявиха позицията на 2030 година, а в момента е на 2035 година и след тях се повлече лавина, вие го знаете преди седмица.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Смесваме темите, мисля че не е съвсем така.

УЧАСТНИК В КС: За това предлагам с един месец просто да се удължи този срок.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Да и аз ви чета веднага какво е разписано: Ключовият етап по отношение на представяне доклада на сценариите и препоръки и одобрение от Народното събрание на Пътна карта за неутралност по отношение на климата е предвидено за третата четвъртина на 2022 година. Това е краят на септември, финален срок, в който правителството трябва да е представило на Народното събрание предложение за постепенно установяване на използването на въглища въз основа на доклада на сценариите и препоръките разработени от Комисията за енергиен преход. Това е ЕКОФИН.

УЧАСТНИК В КС: Много повече от въглища.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Разбира се, че е повече от въглища.

УЧАСТНИК В КС: Господин председател, темата на днешната дискуссия е много повече от въглищата и молбата ми е да не слизаме на ниво тип производство, а да минем на ниво стратегия и цялостен план за действие.

Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря ви, това беше единствено по отношение на коментара за сроковете.

Много ви моля нека да преминем към гласуване и след това ще гласуваме измененията. Имам чувството, че се прави опит да не стигнем до гласуване. Половината от представителите си тръгнаха.

АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ: Голяма част от същината на всичко, което вършим тук е да го направим както трябва. Изключително съм учуден от това как два пъти народен представител взема отношение да каже млъкнете. Защо го правите?

БОРИСЛАВ САНДОВ: Не е коректно моля ви да не правите коментари по този начин. Народният представител има право да се изкаже и да предложи както всеки друг член на съвета.

АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ: И за това имам въпрос към него, защо го прави?

БОРИСЛАВ САНДОВ: Той поне не прави като вас философски твърдения дали е по-важно хората или парите или нещо друго, ние имаме специфична дейност, със специфично заложен цели. Той е предложил за оперативност.

Заповядайте.

ДИЯНА ЯНЧЕВА: Имам едно конструктивно предложение към самата Комисия, която е за енергиен преход да се направи една подгрупа, която да се занимава с дефинициите и критериите, както е записано в реформа 3 „Определения и критерии за енергийна бедност на домакинствата“.

Вярвайте ми от доста години се борим с КЕВР точно по отношение на тази енергийна бедност на домакинствата, какви формули

да прилагат и как от кои изследвания наши да ползват данни. Имаме изградена методология, и интересното е, че КЕВР прилага ту едната, ту другата в зависимост от това какво им е изгодно, тоест какво е изгодно за държавата, къде по-малко ще плащаме.

Изключително динамични са особено напоследък процесите и се опасявам, че все повече домакинства стават енергийно бедни. Отделно имаме специална методология, която е хармонизирана с европейската за енергийната ефективност, бихме моли да бъдем полезни. Така, че ако прецените бихме могли да влезем заедно с МТСП разбира се и Министерството на икономиката и Министерството на енергетиката в една подгрупа, която да сложи основата, защото ако не знаем какво мерим жална ни майка по-нататък.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Благодаря за предложението. Темата е изключително важна и само ще кажа, че има вече създадена междуведомствена експертна група, която разработва тази дефиниция във връзка с предстоящото законодателство и водещо е Министерството на енергетиката, което трябва всъщност да подсили тези цели. Казвам, че от години сме го искали това нещо и сега го правим в резултат, колегите от КНСБ правят даже такъв семинар и този петък, ако не греша аз съм ОК да създадем работна група. Съветът ни позволява тези работни групи и те може да са интереси, тоест правим ад хок работна група и се събираме и подпомагаме официалният процес.

ДИЯНА ЯНЧЕВА: Би било по-оперативно ако са малки и работят по конкретен проблем, който се решава изчиства се и дава път нататък за следващи задачи, които трябва да бъдат решени.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: И също нещо много важно да допълня, и комисиите, и работните групи целим представителите на

заинтересованите страни да се включат в съпредседателството на ротационен принцип в този формат. Наистина буквално дублираме европейския модел, за да може, ако има важна тема за всяка една страна без значение каква всъщност заинтересованата страна да каже, ние по тази тема искаме да съпредседателстваме, да го заяви като интерес, такива имат общини, от синдикати и природозащитни организации разбира се. Това е възможност наистина за конструктивен диалог колеги, нека да вървим в тази посока. Европейската рамка на целите за 50-та и 30-та година и сега не е нещо ново. Това са одобрени регламенти и стратегически цели от над 10 години за България, наш проблем е, че всъщност ние сме закъснели ужасно с адекватни анализи, адекватни позиции, адекватно позициониране и най-вече адекватни предложения за решения.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря ви.

Господин Димитров, гласуваме в момента годишната програма.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Енергийната бедност, която беше повдигната.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Да, но има специална работна група, която ще заседава по въпроса. Има междуведомствена комисия, много ви моля да спрем да накъсваме самия процес.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Имах и предложение, което беше направено.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Да ще го подложа, ако трябва на гласуване, както казах предложенията, сега започваме с първоначалното предложение, общото предложение, след което ще подложа и предложенията за изменения.

Има ли някой „против“ общата рамка, която е предложена като Годишна програма.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: В този вид – да, аз съм против.

Аз съм против проблемно нещо и бях предложил да отпадне. За това казвам, че просто трябва първо да актуализираме този доклад.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Добре, но аз като председател съм преценил, че ще приложим другият подход, ако приемем после предложението ви то ще отпадне от общото или ще бъде съответно изменено. Ние в момента залагаме голямата рамка, след което...

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Когато залагате голямата рамка обаче ни принуждавате да гласуваме „против“, това ли искаме всъщност, искате да има гласове „против“ колкото се може повече?

БОРИСЛАВ САНДОВ: Не, нямам такава цел.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Аз казвам по обратния път да получим съгласие, а вие не искате съгласие, така ли? Не разбирам точно какво търсите. Нали съгласи търсите?

БОРИСЛАВ САНДОВ: Не е коректна интерпретацията ви, казах ви, че така или иначе ние трябва да приемем Годишна програма. На база на тази в следващото гласуване...

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: По тази, която сте предложили има критики. Имаше предложения за изменение ...

БОРИСЛАВ САНДОВ: Да и сега ще ги предложи за гласуване.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Предлагам ви точка 4 в графа 3 да отпадне, ако отпадне КНСБ ще гласува „за“ цялата програма. Точка 4 в графа 3 да отпадне, тъй като няма връзка с реформата в Плана за възстановяване и устойчивост. Реформата е написана в ляво, а в дясно точка 3 изчерпва какво да прави Комисията за енергиен преход, именно

Пътна карта за климатична неутралност на икономиката. Това казва реформата.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Това къде е в Годишната програма, извинявайте, не мога да разбера.

ИЛИНА МУТАФЧИЕВА: Извинявайте, но един ден преди заседанието имаше срок за подаване на промени за предложения, нямаме постъпили предложения от страна на КНСБ.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: След като е формален начин, да не се събираме тогава, няма никакъв смисъл. Това го предлагате днес. Тук е написано 4 юли.

ИЛИНА МУТАФЧИЕВА: Това е изпратено вчера до всички, след промените на последните постъпили предложения.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Ние не работим само за вас, ние имаме 28 неща други, които правим всички.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Разбира се, ние също не работим само това.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: И това го няма в реформата. Разбрахме, че искате в тази реформа да бъде адресирана, тъй като е записано, съгласни сме да се работи по тази Пътна карта, но както е записана там като реформа, а не с импровизациите, как трябвало да бъде за енергийния сектор. Там не пише това.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Още не мога да се ориентирам какво точно предлагате, но много ви моля все пак водя заседанието, след като искате да гласувате „против“ и после да предложите.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Искам да гласувам „за“ само, че....

БОРИСЛАВ САНДОВ: Добре, гласуваме „за“ след което вие правите предложението и там може да подкрепите вашето предложение.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Това е ключово господин Сандов и не отговаря на всички аргументи и на господин Стефанов, които направи всъщност. През цялото време ми убеждавате....

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Това е С9 ли е?

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: В точка 4 на колона 3, не знам как да я кажа.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Прочетете го.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Пътната карта да разглежда два сценария за декарбонизация, това ли?

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Да.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Част от реформа 6, С4, реформа 9.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Това не е в С4, реформа 9, а горното е в С4, реформа 9, както е записано в ляво където е цитирана реформата от Плана за възстановяване в графа втора, нали така, след това пише Комисията за енергиен преход да изготви и после казваме какво да изготви, като реферираме към това, което е записано в Плана за възстановяване.

В точка 4 това е ваше допълнение, което не кореспондира с реформата в плана.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Напротив, господин Димитров, за съжаление няма как да го приемем, елате и тук при мен да ви ги покажа документите, плана и реформа. В смисъл да отправяте предложение да отпада нещо, което е одобрено от българското правителство от Министерския съвет, от Европейската комисия и от Европейския съвет, е най-малкото несъстоятелно, разберете го.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: И може да се включи в общата Пътна карта..., или отделно?

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Реформата за декарбонизация е имала няколко подреформи и вие виждате само част от тях. Нека пак да минем в тази процедура – Парламент, Министерски съвет, Европейски съвет, ЕКОФИН. Разбирам ви предложението и несъгласието, но ...

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: До 10 септември да направите Пътна карта как ще натоварите въглищните централи в „Марица Изток“ е абсурд господин Стефанов, как да го кажа на български език, на какъв език да го кажа, това е абсурд, за това ви давам възможност да махнем този текст отгук, за да може да работи.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Този текст просто не е реформа 9, а е реформа 10, С4 R10...

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Тук пише реформа 9.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Вие сега искате през този съвет ние да изменим решение, което вече е утвърдено на ниво Европейски съюз.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Няма решение на ниво Европейски съюз или на България, че до 10 септември това трябва да стане, няма такова решение.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Има такова решение на ЕКОФИН от началото на месец юни. Той е процедура по одобрение. Първо, трябваше ЕКОФИН да го одобри, след това Съвета на министрите на финансите и след това Европейския съвет. Най-напред от Европейската комисия и това бяха трите стъпки, които са се случили.

Колеги, не можем да изменим актове и регламенти над Европейския съюз, които ни харесват или не ни харесват. Заложените срокове и дати са тези, които имаме.

ЕВЕЛИНА СЛАВЧЕВА: Мисля, че се чува аргументи в двете посоки достатъчно и всеки от нас можа да изгради свое становище, така че нека да преминем наистина към гласуване.

Благодаря.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря ви.

Още веднъж подлагам на гласуване общата рамка, след което ще предложа и конкретни предложения.

Има ли някой „против“. - Представителите на КНСБ и КТ „Подкрепа“

РУМЕН РАДЕВ: Срокът е 22 август на одобрение...(говори без включен микрофон няма чуваемост за протокола).

БОРИСЛАВ САНДОВ: Много се извинявам, но не знам за кой път четем вече приети срокове, които са по линия на Плана за възстановяване. Не знам защо смятате, че ние можем да приемем от Консултативния съвет нещо в края на септември, когато в края на септември за неговото одобрение от правителството и впоследствие от Народното събрание. Как точно да стане? Ние сме заложили индикативен срок, който да е съобразен с общия срок.

Третата третина на годината.

РУМЕН РАДЕВ: Много се извинявам, но е несериозно, вие самият в началото на това заседание променихте два срока от този документ. Цитирам първият срок, който променихме е точка 2.1 в най-първата колона, който беше срок 5 юли, това е днешна дата, за състав на КЕП и казахте, че това ще бъде в петък. Дали с един, с два дни, с половин ден, с два часа, вие сте го сменили, тоест означава, че може.

Второ, сменихте втория срок следващият който е в точка 3, създаване на Комисия за устойчива мобилност от 5 юли отново казахте,

че ще бъде 7 юли, доколкото разбирам, като събиране и мисълта ми беше, ние сме съгласни, че срокът за който говорите е 30 септември за одобряване на пътната карта от Парламента, естествено той е заложен и в голямата програма. Просто търсим начин да успеем преди това да се справим с тези одобрения тук. Одобрение веднъж на работен орган, какъвто е подкомисията, тоест Комисия по енергиен преход. Втори път на самия този Консултативен съвет, рискуваме да стане датата 28-ми и да трябва да правим одобрение в рамките на този съвет на въпросния например план на Пътна карта със сценарий и нищо да не успеем да гласуваме тогава, какво ще се случи?

Няма да е приет, мисълта ми е това е идеята, просто дайте малко повече възможност специално за работната група да успее да направи нещо, което тук да се възприеме.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Разликите между това, което сравнихте вие е, че едното е чисто оперативен срок и така или иначе днес не може да се проведе заседание на комисията, ще се проведе в петък и това е от гледна точка да има повече време вие запознавайки се включително днес да излъчите свои представители и т.н.

Така, че това с удължаването от днес до петък е чисто оперативен срок и той не произтича от някакви задължения, които са свързани с тези Пътни карти, за които говорим.

Второ, което вие предлагате всъщност прави така, че ние вменяваме пропускането на срока вече, който е заложен или просто трябва да бъде взето това решение от правителството и да бъде предложено на Парламента без да е готово от Консултативния съвет, ако реши да се съобрази с този срокове. Аз не бих могъл това да си го позволя.

Ако Съветът реши друго, вероятно правителството просто няма да изчака това становище на Консултативния съвет или ще реши, че ще направи нарушение излизайки от заложените му срокове, но аз като председател на този Съвет да предположа едно такова излизане от вече поставени и приети на европейско ниво срокове, не бих могъл да си го позволя, съжалявам не мога да застана зад такова предложение. Наясно съм, че колкото е по-къс срокът толкова вероятно ще бъде по-некачествена работата, но все пак ще има някаква работа свършена по въпроса.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: И добрата новина е, че всъщност България има разработени поне пет сценария през последните шест месеца, на Центъра за изследване на демокрацията, на 2020-2030 тоест ние всички данни и формати ги имаме и както каза господин Николов енергетиката плюс останалите реформи и инвестиции. Колеги, просто ще трябва да се работи интензивно във формата на Комисията по енергиен преход.

ЕВЕЛИНА СЛАВКОВА: Ясно е, че трябва да работим оперативно, ефективно и т.н. Само че не разбрах какво гласуваме. Рамката сме я гласували. Сроковете са фиксирани какво повече от това. Точка по въпроса.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Обсъждаме понеже всеки има право да прави предложения в рамките на тази точка и обсъждаме предложение за изменение на срокове и просто се чуват аргументи в тази посока. Ако колегите от Стопанската камара, от БСК държат на този срок въпреки тези разяснения ще го подложат на гласуване и ще продължаваме нататък.

Колеги имате ли отношение по предложението, тъй като в момента разглеждаме вашето предложение, което първо е постъпило тук,

има го и писмено във връзка със сроковете и с този един месец допълнителен. Поддържате ли го?

РУМЕН РАДЕВ: Това е окончателният наш коментар. За увеличение на срока извинявам, се че през главата на моите колеги при възможност за един месец удължаване на срока за разглеждане.

ИЛИНА МУТАФЧИЕВА: Говорим за 15 септември, говорим за две седмици по този план, който е, просто трябва наистина да не застъпваме крайни тези.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Добре, ако получим неофициалната ви подкрепа, че след това в рамките на две, ето имаме двама поне представители на Парламента, ако за две седмици технически е възможно да стане това одобряване в рамките на Парламента, защото ние сме предвидили четири седмици, което е горе долу установеният работен срок.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Ако няма парламент?

РУМЕН РАДЕВ: Господин Димитров, вие имате най-голям опит, според вас за два месеца може ли да мине през работните групи по енергетиката тезата за въглищните централи?

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Господин Радев, господин Димитров, обръщам се към това, което господин Яйджиев каза, тук трябва да подходим много прагматично. Тези Пътни карти не си го представяйте, че това ще отмени Стратегията за енергетиката или Националния план за климат и енергетика, или другите стратегически документи и закони. На нас ни трябва ясно да кажем на Комисията, в рамките на този консултативен процес, в рамките на този дебат, защото това е дебат, зала за дебати, Комисията по енергиен преход. Ние обсъдихме всички ние и тези, които са 41 представители има тук по списък, ето го, разгледахме и

обсъдихме сценариите А, Б, В, Г – тези пет сценария, които вече са постъпили към нас. Предложението ни към Съвета, Комисията по енергиен преход прави предложение към Съвета в края на август какво е решението по този доклад, и дефакто всъщност Комисията по енергиен преход ще изготви доклад на база на готовите сценарии и на данните, които имаме от всички ведомства и заинтересовани страни, такива има и синдикатите имат поне два. И го предлагаме на Консултативния съвет. Следващият път, когато се видим тук след осем седмици, ние всъщност трябва да кажем, резултатите на КЕП са такива, предложенията са такива и тези неща отиват от Консултативния съвет към Министерски съвет.

Министерският съвет ще има малко повече от седмица да ги процедира към Парламента и Парламента ще има малко под месец да ги одобри и през целия този процес ние трябва всъщност да стигнем до най-добрата истина какво точно означава това. Нека да се опитаме да мислим прагматично. Това не е последна инстанция. Това е първа инстанция, в която формираме този конструктивен диалог, така както всъщност не се е случвало.

Това ми е молбата и апела, познаваме се с вас от много време, това е и по другите теми и подкомисии, трябва да върви паралелно. И работата на Консултативния съвет всъщност и 55 и социалните аспекти и адаптацията и биоразнообразието. Устойчивата мобилност. Това е съвсем конструктивен подход.

Благодаря.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Господин Сандов, може ли да взема думата.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Уточнявам, че от вносителя предложението е за 15 септември, а не с един месец отлагане.

Заповядайте, господин Димитров.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Понеже тук си говорихме за кое тримесечие става дума, подготвянето на доклад със сценарий е за четвърто тримесечие по Плана за възстановяване така пише на Комисията за енергиен преход и ако четем някакъв друг план не знам, но това е, което е публикувано и последно сме видели. Тоест не знам дали вярно четем всичко. Едната реформа в две части всъщност е там наистина, нямаме ангажимент да въвеждаме сценарии за декарбонизация на енергийния сектор и там е записано, че Комисията за енергиен преход, която трябва да се създаде ще разглежда, ще обсъди декарбонизацията на енергийния сектор, така пише, че трябва да се даде Пътна карта за климатичната неутралност на икономиката. Така, че във втората точка и точка 4 всъщност на тази част има едно допълнение, което го няма в Плана за възстановяване, че ще гледат два сценария до 2030 година и отвъд 2030 година, 2038-ма.

В ПВУ има дати 2024, 2026, 2030, тоест години има, това е ясно, но никъде не е записано, че Пътната карта трябва тази пътна карта, за която говорим, трябва да даде тези срокове по тези години.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Записано е господин Димитров и това е в решението на Европейската комисия за оценката и одобрението на Плана за възстановяване от 28 април 2022 година, която оценка всъщност е как да кажа основата за договора, който България сключва. Планът е даващ рамката, фишовете са изпълнението на инвестициите. А това решение за изпълнение на Съвета за одобряване е процедурата и ще ви кажа защо има това малко разминаване. Това е защото всъщност ние сме една от последните държави, които не сме напреднали по териториалните планове за справедлив преход и въглищата и България е единствената

държава и това е всъщност предизвикателството пред всички нас, която не го е(не се разбира ясно за протокола). Комисията иска преди да одобри териториалните планове, което ще се случи до края на годината, за да не започнем да губим пари и ние да имаме ясна рамка по години какво правим с въглищата.

Веднага го изпращам на господин Атанасов, до него линка, ако го няма, макар че съм го изпращал още преди три месеца, и би трябвало всички ние да познаваме тези рамки, защото това ще бъде и част в подписаните споразумения.

Благодаря ви.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Да не си правим забележки.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Това не беше забележка.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Вие цитирате реформата от плана и аз отварям плана и гледам. Казах, че не е реформа, а нещо друго...

БОРИСЛАВ САНДОВ: Господин Димитров, вие гледате какво България е предложила в Националния план за възстановяване.

Господин Стефанов ви прочете какво е прието от Европейската комисия като план. Има разлика в сроковете, както стана ясно.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Да не стане нещо също като с македонския език.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Има ли друга алтернативно предложение по отношение на резултатите от КЕП в тази посока освен това, което е за 15 септември, което влиза в рамките все пак за третото тримесечие, макар че създава силно затруднение за това да мине до финалната си фаза, до решение на Парламента.

Има ли други алтернативни предложения?

В такъв случай, ако е само това гласува се само предложението за изменение в частта, която е на стр. 2, при вас в малките книжки е на стр. 2, там където е записано най в дясно: „Одобрение от Консултативния съвет по европейската зелена сделка“ на стр. 2 най-отгоре. Тук е записано 28 август 2022 година, има предложение за изменение да стане 15 септември 2022 годна.

Предложението е одобрение от Консултативния съвет от 30 август да стане 15 септември, това е по реформа 6.

Второто предложение е, на стр. 2 отново най в дясно, точка 3 одобрение от Консултативния съвет до 28 август 2022 година.

И следващото след него, за двата сценария одобрение от Консултативния съвет вместо 2 август да стане 15 септември.

Опасявам се, че са обвързани нещата.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Обвързани са и всичко ще трябва леко да се дръпне напред и изправяме пред предизвикателство колегите в Парламента.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Това води до изменение, ако го приемем разбира се, води до изменение във всички други срокове.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: За протокола 15 септември е четвъртък.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Добре, не е най-удобната дата, защото Парламента има заседания, могат да са затруднени представителите на Парламента.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Ако трябва да се изпрати пет дни преди това, отиваме към 10 септември или 20 септември, ще го преценим съобразно Правилника.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Не, сега трябва да го гласуваме, не можем да го преценим спрямо тази дата.

РУМЕН РАДЕВ: Въпросът е дали изготвянето или одобрението, защото одобрението е 15 септември, всъщност...

БОРИСЛАВ САНДОВ: Одобрението, изготвянето трябва да е по-рано от работната група. Одобрението е това.

РУМЕН РАДЕВ: Може би в края на август.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Да, така ще го направим. Одобрението, тоест Консултативен съвет по европейската зелена сделка на 15 септември одобрение.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Да.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Което грубо казано ще трябва първото десетдневие на септември да е приключила работата на комисиите, на тези две комисии. Те ще продължат и след това, но конкретно по тези цели за този период.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Добре, тъй като това все пак влиза в рамките търсим вариант, който да е компромисен и едновременно да влиза в рамките и да дава повече време за разглеждане, аз съм склонен също да го подкрепя това предложение.

Колеги, по предложението от БСК, което беше изменено, прочетох ви го, става въпрос за индикативни срокове за одобрение от Консултативния съвет по европейската зелена сделка, чието заседание вместо образно казано вместо в края на август да бъде в средата на септември и тогава да бъдат одобрени тези пътни карти, сценарии и т.н.

Който е „за“ това предложение за изменение на тези срокове да гласува сега.

Има ли някой „против“. Няма.

Приемаме с тези изменения.

Има ли други предложения за промени. От КНСБ имаха предложение. Може ли да го припомним, вие казахте в точка 3.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Нашето предложение беше да отпадне точка 4, но вие гласувахте и вече няма как да се гласува, и за това беше и механизма по друг начин трябваше да бъде коментиран за да има по някакъв начин съгласие, но явно не искате да имаме съгласие.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Доколкото разбирам това отново не е заради наше желание, е част от реформа и е разписана. Вие искате да отпадне. Ако не е в нашата програма, просто в един момент ще трябва да бъде решавано без да има становище на Консултативния съвет по въпроса.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Министър Николов, заяви и той многократно обясни, не се слушаме, или слушаме само себе си, или някои слушат само себе си, предложението за Пътна карта за климатична неутралност на икономиката на България не включва единствено и само Пътната карта на енергетиката, на енергийния сектор.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Така е.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Защо трябва да се фокусираме единствено и само на нея не разбирам. Да ние сме съгласни с точка 3, трябва да помислим за енергиен преход, да обсъди и да предложи както е записано в реформа 9, предложение за Пътна карта за климатична неутралност на икономиката на България, с елементи и вътре по отделни сектори, в това число и енергийни...

БОРИСЛАВ САНДОВ: Енергетиката продължава да е най-големият сектор по отношение на емисиите. Най-нормално е да има и такава Пътна карта, разберете, ние няма как да решим проблема с

въглеродно неутрална икономика ако не решим проблемът и с въглеродно неутрална енергетика и не начертаем сценарий.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Планът за възстановяване и устойчивост не изисква България да прави Пътна карта за декарбонизация на енергийния сектор, само и единствено.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Изисква обаче да разработим два сценария господин Димитров.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Точно цитирам „различни сценарии“ а не два, нали така?

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Да, които да обвържат тези години.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Никой не казва, че няма да обхваща годините. Защо трябва тук да имаме изрично записано това, което казвате вие до 15 септември.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Вас ви притеснява това, че пише два сценария, че в плана не са описани два или въобще, че не трябва да...?

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Нас ни притеснява, че Пътната карта не би трябвало да фокусира единствено и само върху енергийния сектор, както тук всъщност правим с тази програма, в която казваме, че при това до 10 септември анализа и Пътната карта трябва да даде отговор на двата въпроса. Така е записано тук на двата въпроса и енергийния в това число.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Господин Димитров, отново ви казвам това, което казах преди малко и по-рано също, темата е вързана с териториалните планове за справедлив преход. И това много добре го знаете, колегите от синдикатите и не само. Комисията изискваше от нас да имаме яснота колко работни места, колко капацитет, колко емисии, за да може финансовите инструменти по другите направления извън ПВУ да заместят господин Тодоров каза, точно ключовото е новите

икономически дейности, и всъщност останалите инвестиции и реформи в Плана за възстановяване да допълнят плюс голямата рамка на оперативните програми, които също са част от този разговор. И за да може всъщност това да върви в паралел ние тази малка, малка задача на Консултативния съвет и на Комисията по енергиен преход е да каже, събрахме се, разгледахме сценариите, които са готови – данните които имаме и нашето предложение е такова, такова и такова, това е което правим господин Димитров.

Благодаря ви.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Колеги, който подкрепя все пак длъжен съм да го подложа на гласуване, чухте аргументи от всички посоки, който подкрепя предложението на КНСБ, в точка 4 за тези два сценария да отпаднат, моля да гласува.

- „За“ – 2.

- „Въздържали се“ – 1.

Предложението не се приема.

Има ли други предложения? Не чух други да има конкретно за годишната програма, но все пак да попитам.

РУМЕН РАДЕВ: (Говори без включен микрофон, няма чуваемост за протокола).

БОРИСЛАВ САНДОВ: Произтича, както стана ясно произтича от други въпроси.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Не, не произтича господин Сандов. Не произтича от това, което казвате в момента и не разбирам, защо този инат...

БОРИСЛАВ САНДОВ: Няма инат, много ви моля, нищо не се прави на инат.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Не разбирате ли, че икономически е невъзможно. Няма изискване. Добре, гласувайте каквото решите ваша работа. Вие не искате по никакъв начин да има съгласие. Защо не искате не мога да разбера? Няма такова изискване...

БОРИСЛАВ САНДОВ: Няма да си позволя да влезна аз и да правя такива констатации, но липсата на съгласие по този въпрос, е функция на дълго време без да се обсъждат тези теми. Намерението да продължим да не ги обсъждаме няма да доведе до съгласие.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Ние не казваме това. Казваме, че това което сме записали, има съгласие по него, и е да има План за климатичната неутралност на икономиката на България. Това трябва да се запише и да работи Комисията за енергиен преход, това трябва да се запише.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Господин Димитров, ще ви прочета: „Пътната карта за неутралност по отношение на климата. Целта на реформата е да осигури актуализирана стратегическа рамка за декарбонизация на икономиката. Реформата обхваща две основни мерки – създаване на Комисия за енергиен преход, която да изготви сценарий и препоръки за Пътна карта зана климата и приемането на парламентарна резолюция“.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Климатична неутралност.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: С експертната комисия ще се създаде широкото участие и ще гарантира точно това, което обсъждахме досега, как, къде, колко по тези години. Докладът, който трябва да се изготви и това, което всъщност, Консултативния съвет трябва да приеме на дата 15-ти както предложиха колегите от ляво, трябва да разгледа тези разработени сценарии и препоръки, които ще включват стъпките за

завършване на постепенното преустановяване на използването на въглища възможно най-скоро и най-късно“.

Това са двата сценария. Изпълнението на формата приключва на 30 септември 2022 година.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Най късно е 2038 година.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Пише единият сценарий явно трябва да е възможно най-скоро, а втория и най-късно до 2038 година.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Към най-скоро ние сме казали по-рано от 2030 година абсурд. Това беше отговора. Ето тук колегите от Министерството на енергетиката могат да го потвърдят, и колегите от другите ведомства, които са участвали това е, сценариите в Комисиите по енергиен преход трябва да разглеждаме и да изготвям доклад и да кажем: „Разгледахме сценариите, чухме гласа на всички. Предложенията са такива и това Консултативният съвет по европейската зелена сделка трябва да го вземе на решение на 15-ти и след това не знам как Парламента ще го вземе до края на септември.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Резолюция е, така че това, което се очаква от приемането на Парламентарна резолюция, в смисъл не е през две четения, доколкото знам не съм убеден, но във всеки случай по-къса е процедурата.

Колеги, други предложения. Няма.

Приключваме с тази точка.

Точка 4 **Разни.**

БОРИСЛАВ САНДОВ: В точка „Разни“ ние щяхме да ви информираме за състава, но понеже много напредна времето, който

желае тук имаме списъчен състав на вече постъпили предложения. Напомням, че срокът е 8 юли 2022 година, заседанието на Комисията е от 13.00 часа на заседателната зала на етаж 4. Залата е до 50 места проверили сме го, въпреки това там трябва да има стегната модерация, за да може да има и оперативност на това заседание.

Нещо друго в точка „Разни“ ако някой желае да каже.

Заповядайте.

РУМЯНА ГРОЗЕВА: Може ли просто да пуснете постъпилите заявления и предложения на имейлите ни, ще имаме време да ги разгледаме.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Добре.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Продължават да постъпват и за това го удължихме. Апелирам към вашите контакти също, Комисията по избор, както казахме Министерският съвет, Министерството на енергетиката и Министерството на икономиката, ще трябва да направим тази селекция на база на критериите на правилата. Има много голям интерес, както се сещате, ако трябва ще ги разбием на две, желанието е да обсъждаме, подготвяме в момента актуален дневен ред, който вероятно утре ще изпратим до всички постъпили и разбира се до членовете на Консултативния съвет. Дневен ред за първата среща в петък на КЕП.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря ви, в този смисъл ще бъдат изпратени по имейл.

Заповядайте.

МАРИНА ЯНЕВА: И аз също имам едно предложение, ако има възможност да изпратите линк към решението за одобряване оценката на Плана за възстановяване, така че да избегнем, всички които са в Съвета

да го имат и да избегнем следващи дискусии какво е включено или не там.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Благодаря, ще го изпратим до всички.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: На сайта на комисията го има там е от три месеца.

УЧАСТНИК В КС: Един по-прагматичен въпрос с оглед на летния сезон и планиране на командировки и отсъствия исках да попитам може ли да ни изпратите предварително дори някакъв ориентиловъчен график за срещите на Комисията поне като дати, за да можем да планираме вътрешно участието си.

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ: Да и това ще го обсъдим в петък, планираме такова нещо, горе долу всяка седмица го виждам.

БОРИСЛАВ САНДОВ: Добре, има ли други коментари и изказвания? Няма.

Закривам заседанието.

Благодаря на всички за участието, за коментарите, предложенията и конструктивния дух, до нови срещи.

(Заседанието на Консултативния съвет завърши в 16.15 часа)

СТЕНОГРАФИ:

Албена Христова

Красимира Николова

Благовеска Стефанова

Петя Георгиева